

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 16

6 березня 2014 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 16 2014

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2014

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Ворошилов О.

В Донецькій області – два нових губернатора.	
Один из них – «народный».....	5

Бондаренко В.

Політична ситуація в Луганській області.....	21
--	-----------

Законодавча влада	35
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	40
------------------------------	-----------

Політика	49
-----------------------	-----------

Економіка	60
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	65
---	-----------

У ЦЕНТРИ УВАГИ

ЄС надасть Україні 11 млрд євро

Єврокомісія реагує на військово-економічний тиск Росії на українців грошовими й торговельними заходами на підтримку економіки України. 5 березня в цій брюссельській євроустанові вирішили розробити для Києва пакет допомоги, що передбачатиме надання Україні щонайменше 11 млрд євро. Сума значна, розрахована на декілька років, але Брюссель хоче допомогти не лише грошима, а й, скажімо, забезпеченням реверсного постачання газу та одностороннім упровадженням у дію положень зони вільної торгівлі, яку не захотів укладати з ЄС екс-президент В. Янукович.

«Програма грошової підтримки, яку об'єднана Європа має намір надати українцям, загалом сягає 11 млрд євро, що можуть бути виділені протягом наступних кількох років. І саме так відповідає Європейська комісія на кризу, що є справжньою загрозою стабільності і навіть миру на континенті за багато років», – заявив у Брюсселі голова Єврокомісії Ж. Баррозу.

«Сьогодні Європейська комісія визначила пакет підтримки України. Це наш внесок у завтрашню зустріч щодо ситуації в Україні голів держав та урядів ЄС. У цьому пакеті зібрана загальна підтримка в сумі щонайменше 11 млрд євро протягом найближчих декількох років – як з бюджету Європейського Союзу, так і з боку міжнародних фінансових установ, що в Євросоюзі», – заявив Ж. Баррозу після спеціального засідання колегії за участі всіх профільних єврокомісарів, додаючи, що допомога має на меті підтримати орієнтований на реформи український уряд.

Крім того, ряд кроків торговельно-економічного характеру буде розроблено Євросоюзом, щоб вивести Україну з нинішньої кризи. Один з таких намірів – одностороннє впровадження положень ще не підписаної угоди про зону вільної торгівлі, пояснює Ж. Баррозу. «Європейська комісія готова запропонувати Раді ЄС та Європейському парламенту достроково застосувати в односторонньому порядку положення про імпорт товарів з

Угоди про глибоку та всеосяжну зону вільної торгівлі та Угоди про асоціацію, які ми готові підписати. Це означає мільйони збережених платежів на імпорتنі мита», – зазначив Ж. Баррозу.

Іншим важливим кроком для підтримки України має стати можливість забезпечення її газом з реверсних газотранспортних коридорів. З огляду на це, нинішня програма допомоги з боку співдружності також говорить про те, що Європейський Союз шукає можливості в короткі терміни так організувати свою газотранспортну систему, щоб бути повністю готовим до реверсного надходження газу в Україну.

Як зазначив директор енергетичних програм Центру ім. Разумкова В. Омельченко, Україна може на 90 % задовольнити потребу в поставках імпортного газу через європейські реверсні коридори.

Отже, як пояснює Ж. Баррозу, пакет допомоги від ЄС включатиме негайні, короткотермінові й довготермінові заходи, що передбачають торговельну, економічну, технічну і фінансову підтримку України.

Утім, щоб ця допомогова програма розпочалася, потрібно ще отримати «зелене світло» від країн-членів ЄС, а в деяких пунктах ще й підтримку Європейського парламенту. Голова Єврокомісії в цьому сенсі каже, що сподівається на чітку одностайну підтримку цього пакета заходів на позачерговому саміті ЄС, який 6 березня скликається через окупацію частини української території російськими збройними силами (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.03; *Радіо «Свобода»* (<http://www.radiosvoboda.org>). – 2014. – 5.03).

Верховна Рада Криму прийняла рішення про входження автономії до складу Росії

«Увійти до складу Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації», – йдеться в тексті рішення, ухваленого 6 березня ВР АРК.

Верховна Рада Криму також звернулася до президента Російської Федерації і Федеральних зборів Державної думи

Російської Федерації з пропозицією про початок процедури входження Криму до складу Російської Федерації як суб'єкта РФ.

Один із депутатів-сепаратистів Р. Теміргалієв написав у себе в Facebook: «Щойно Верховна Рада Криму прийняла історичне рішення про вступ до складу Російської Федерації! За 78 депутатів із 81!».

У зв'язку з цим у Росії відбулася оперативна нарада президента В. Путіна з членами Ради безпеки РФ. За словами прес-секретаря президента Росії Д. Пескова, під час наради обговорювалася ситуація на Україні, в тому числі з урахуванням звернення Верховної Ради Криму до президента Росії та Федеральних зборів щодо входження до складу РФ.

У нараді взяли участь голова уряду РФ Д. Медведєв, спікер верхньої палати парламенту В. Матвієнко, голова Держдуми С. Наришкін, голова адміністрації Кремля С. Іванов, секретар ФСБ М. Патрушев, глава МВС В. Колокольцев, міністр оборони С. Шойгу, глава ФСБ М. Бортніков, директор СЗР М. Фрадков, а також постійний член Ради безпеки Б. Гризлов (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 6.03).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Ворошилов, старш. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. іст. наук

В Донецкой области – два новых губернатора.

Один из них – «народный»...

Стремительно развивающиеся общественно-политические события последних дней не обошли стороной и Донецкий регион.

В частности, 28 февраля депутаты Донецкого городского совета обратились к Верховной Раде Украины и украинскому народу с требованием восстановить действие отмененного парламентом «языкового закона», разоружить незаконные вооруженные формирования, а также строить экономические отношения на принципах бюджетного федерализма.

«Фактическое отсутствие Президента, парализованный Кабинет Министров и вооруженные люди на улицах некоторых городов Украины – это сегодняшняя реальность, которую тяжело воспринимать здравомыслящим жителям Юго-Восточной Украины. Для нас неприемлем никакой силовой сценарий развития событий», – говорится в обращении.

Донецкие депутаты «от имени жителей всего Юго-Востока Украины» заявили о необходимости «для сохранения в Украине гражданского мира принять во внимание точку зрения жителей Юго-Востока и не допустить притеснения по любым мотивам – политическим, этническим, национальным либо языковым».

Депутаты Донецкого городского совета потребовали от Верховной Рады Украины:

1. Принять соответствующие решения, которые приведут к урегулированию отношений в обществе.
2. Восстановить действие Закона Украины «Об основах государственной языковой политики».
3. В основу отношений между государством и регионами заложить принципы бюджетного федерализма.
4. Учитывать исторические и культурные особенности регионов и прекратить навязывать трактовку исторических событий.
5. Незамедлительно разоружить все незаконные вооруженные формирования на территории Украины.
6. Не назначать руководителей административных силовых органов без учета мнения советов.

На следующий день, 1 марта, в Донецке прошли сразу два многочисленных митинга.

Так, возле здания ОГА прошел 5-тысячный митинг сторонников губернатора (на тот момент) А. Шишацкого.

На площади Ленина – центральной площади областного центра – в акции участвовало около 8 тыс. человек. Митингующие собрались в поддержку Харькова, Крыма, а также других регионов Юго-Востока, где уже потребовали федерализации.

Со сцены выступил командир «Народного ополчения Донбасса» П. Губарев, который призвал признать Верховную Раду, Кабинет Министров и областную власть, поддерживаю-

шую нынешнюю центральную власть, нелегитимными. «Ополченец» также потребовал прекратить какие-либо перечисления финансовых средств в государственный бюджет.

Следует отметить, что в ходе данного мероприятия не обошлось без эксцессов: члены Партии регионов пытались не допустить выступления П. Губарева и выключили микрофон, но его сторонники напали на «регионалов» и выгнали их со сцены, установленной на площади. Среди прочих вынужден был покинуть сцену и нардеп от ПР Н. Левченко.

Митингующие выразили недоверие главе областной администрации А. Шишацкому и выбрали вместо него «новым губернатором» Донецкой области П. Губарева, который первым делом призвал активистов установить палаточный городок на площади перед облгосадминистрацией.

Что касается личности П. Губарева, то, как пишет о нем Hubs, «ни в Киеве, ни в Донецке до утра субботы о таком человеке почти никто ничего не знал и не слышал. Но уже в субботу 10-тысячная толпа на площади Ленина решила провозгласить его своим лидером. Почему? Именно он и “Народное ополчение Донбасса” озвучивали самые жесткие требования, на которые оказались неспособны представители горсовета.

Согласно информации LinkedIn, “народным губернатором” Донецкой области стал владелец небольшого рекламного агентства “Патисон” с офисами в Донецке и Киеве. По информации сайта этой компании, в ней работает еще 18 человек. В числе клиентов – “Фуршет”, ФК “Шахтер”, ProCredit Bank, “Укртелеком” и еще десяток других».

И далее: «Губарев заявил о себе как о яром противнике Евромайдана с самых первых дней его появления... Когда в Донецке начали формировать отряды “народного ополчения”, Губарев присоединился к этому движению. Он не смирился с победой революционеров даже после бегства В. Януковича из страны. В своих постах он подбивал горожан не признавать Верховную Раду, отказываться подчиняться губернатору области А. Шишацкому и взять власть в городе в свои руки. Если верить его блогу, уже к февралю влияние Губарева на донеччан было уже настолько велико, что на него вышли

представители “крупного олигарха” (судя по всему, Р. Ахметова). Правда, деталей “переговоров” он раскрывать не стал».

Сообщается также, что он бывший активист партии Н. Витренко и член движения “Украинский выбор” В. Медведчука.

Сейчас о том, самостоятельная ли фигура П. Губарев или за ним кто-то стоит, появилось множество предположений. Одни считают, что все свои действия он координирует с кем-то в России, другие, что его деятельность осуществляется на деньги А. Януковича (что сам П. Губарев отрицает), третьи, что вся эта деятельность – игра местной олигархии. Ничего 100-процентно подтверждающего эти предположения пока нет, что же касается олигархов, то П. Губарев вообще высказывается о них крайне нелюбезно.

Сам “народный губернатор” в своем блоге пишет о себе так: «30 лет, три высших образования (история, правоведение, государственное управление), по роду деятельности предприниматель, занимаюсь рекламным и маркетинговым бизнесом, женат, воспитываю троих детей (два сына и дочь), КМС по боксу. В армии не служил, но неоднократно проходил курсы молодого бойца в военно-патриотических лагерях от российских боевых офицеров.

На данный момент у меня есть понимание, что данные события являются историческими и определяют наше будущее на многие годы вперед. У меня есть готовность идти до конца. И я вас не предам».

А вот официальная позиция командира «Народного ополчения Донбасса» П. Губарева с его страницы в Facebook: «Юго-Восточная Украина – это историческая Новороссия, земля, по сути, русская и Украиной никогда не являвшаяся. Все политические кризисы, что происходили у нас в стране, нам это постоянно показывают. Власть старалась не замечать эту особенность. И вот сегодня страна уже на грани гражданской войны. И виновники этого – эта власть и оппозиция. Мы же, простые люди, стали заложниками грязных олигархических игр. Но мы этого не хотим.

...Самыми близкими по духу современными политиками для нас являются лидер Белоруссии – Александр Лукашенко,

погибший лидер Венесуэлы Уго Чавес. Близки нам в своих евразийских интеграционных устремлениях: Владимир Путин и Нурсултан Назарбаев. Только в рамках Евразийского экономического и военно-политического союза мы видим будущее своей родной земли».

Тогда же, 1 марта, произошла попытка штурма Донецкой ОГА – люди под российскими триколорами и флагами «Донецкой республики», участвовавшие в митингах, попытались войти в здание администрации. После этого активисты сняли с флагштока флаг Украины и подняли флаг Российской Федерации.

Со своей стороны, Донецкий городской совет поддержал требования жителей города, вышедших на митинг протеста против новых властей Украины, и потребовал от областного совета назначить референдум о будущем региона. Данное решение депутаты приняли единогласно.

Неспокойным выдалось в Донецке и 2 марта.

Так, офис Донецкой областной организации Партии регионов был захвачен представителями организации «Патриотические силы Донбасса». Новая общественная организация проводит запись добровольцев в ополчение Донбасса. Сообщается, что только за один день записалось более 200 человек.

Кроме того, возле памятника Шевченко около 50 человек попытались провести митинг протеста против возможной оккупации со стороны России с плакатами «Нет оккупации!» и «Украине – мир и свободу!». Однако долго митингующим «продержаться» не удалось. К участникам антиоккупационной акции подошло около 100 человек, принимавших участие в митинге ОГА. Как рассказали очевидцы, вели себя они достаточно недружелюбно, но митингующих у памятника плотным кольцом окружила милиция и не позволила разгуляться страстям. Однако, чтобы «не подставлять милицию под агрессию пришедших», участники антивоенного митинга решили разойтись.

Впрочем, неприятных эксцессов в тот день избежать все же не удалось. В частности, «мирные протестующие» против «бандеровского беспредела» на площади им. Ленина избивали журналистов «УРА-Информ. Донбасс» и канала «Первый

деловой», назвав их провокаторами и обвинив в неправдивом освещении происходящего.

Также 2 марта стал примечателен для региона тем, что и. о. Президента А. Турчинов подписал ряд указов о назначении глав ОГА. В результате портфель губернатора Донецкой области достался бизнесмену С. Таруте, имя которого хорошо известно не только в Украине, но и за ее пределами.

На сегодняшний день эксперты оценивают состояние председателя совета директоров «Индустриального союза Донбасса» и президента футбольного клуба «Металлург» от 700 млн до 1,5 млрд дол. По данным «Форбс», он занимает восьмое место среди украинских богачей.

Ранее олигарх, как он сам не раз отмечал, идти во власть не собирался. Хотя в свое время ему пророчили даже кресло главы Кабинета Министров. Поддерживает политические взгляды Ю. Тимошенко.

Изначально экономисты и политологи восприняли его кандидатуру весьма неоднозначно. Говорилось, что С. Тарута, хоть и вырос в Донецкой области, давно утратил связь с регионом. Хотя он по-прежнему является президентом второго донецкого футбольного клуба «Металлург», но даже на его матчах бывает редко.

С другой стороны, некоторые эксперты не исключают, что именно эта кандидатура может стать компромиссной, выгодной всем. Во-первых, С. Тарута – человек из Донбасса и есть шанс, что он задержится в своем кресле. (За всю историю независимой Украины областью командовали восемь разных губернаторов). Достойная репутация у нового губернатора и в бизнес-окружении. Именно поэтому данные эксперты прогнозируют: это сыграет на руку донецкой экономике и консолидирует регион.

Например, политолог С. Таран считает, что А. Турчинов принял мудрые кадровые решения. «Почти все губернаторы – местные жители, которых знают и уважают. Это сигнал регионам, что новая власть учитывает их интересы и выполнит обещание о децентрализации, – сказал он. – Что касается назначения олигархов, то оно тоже оправданно. Тарута и Коло-

мойский – не просто местные жители для Донецкой и Днепропетровской области, а люди, обеспечивающие работой и зарплатой, способные взять на себя всю ответственность за ситуацию в области. Кроме того, это сигнал, что олигархи признают легитимность новой украинской власти и готовы ее поддерживать, чтобы не допустить раскола Украины».

Политолог также отметил, что никто из украинских олигархов не заинтересован в объединении с Россией, никто не признает В. Януковича действующим Президентом и все, включая Р. Ахметова, признали законной украинскую власть во главе с и. о. Президента А. Турчиновым.

В свою очередь некоторые эксперты акцентируют внимание на том, что призывы убрать из власти миллиардеров и коррупционеров, звучавшие на Майдане, сейчас противоречат реальному положению дел. А значит, иначе как популизмом их назвать нельзя.

Так, политолог С. Михеев отмечает: «На самом деле, все это было в 2004 году на оранжевой революции. Тогда тоже говорили, что вот теперь Украина заживет совершенно по-новому, не будет никакой коррупции. И что же получилось. Был просто передел собственности, одни олигархи сменили других, одних стали более богатыми, другие – более бедными. Но принципы существования никак не изменились. То же самое происходит и сейчас».

Что же касается новоназначенного Киевом официального донецкого губернатора С. Таруты, то его в Донецке (по состоянию на 5 марта) еще не дождались.

Тем не менее, уже 3 марта около 4 тыс. жителей Донецка вышли на митинг к областной администрации, протестуя против назначения бизнесмена-миллиардера председателем областной госадминистрации.

Также в ходе митинга некоторые высказывали недовольство назначением новым председателем облсовета А. Шишацкого, которого только накануне уволили с поста губернатора области.

От имени митингующих П. Губарев обратился к президенту России В. Путину с просьбой прислать в Донецкую область миротворцев.

«Народный губернатор» также пообещал, что уже в следующем месяце после того, как власть перейдет к нему, он увеличит зарплаты бюджетным работникам на 40 %. «Семдесят процентов сборов и налогов Донецкой области ранее мы отдавали в Киев. Это разве правильно? Я вам заявляю, что после победы народной власти, а она неизбежна, уже в следующем месяце обещаю на 40 % увеличить зарплату бюджетникам», – сообщил П. Губарев.

Параллельно в Донецке проходила, как уже отмечалось выше, работа внеочередной сессии облсовета. Рассматривались вопросы о досрочном прекращении полномочий председателя облсовета А. Федорука, об избрании нового председателя облсовета и о ситуации в регионе.

По последнему пункту повестки дня депутаты Донецкого областного совета приняли решение провести референдум и добиваться усиления автономности региона. Было постановление, состоящее из 11 пунктов. В тексте обращения указывается, что оно принято, «учитывая требования жителей Донецкой области, высказанные на митингах». Среди решений облсовета – поддержка инициатив жителей региона по проведению референдума на территории Донецкой области, а также по реализации конституционных гарантий на свободное использование русского языка и других языков национальных меньшинств. «Областной совет решил поддержать народные инициативы о референдуме, о реализации конституционных гарантий на свободное использование русского языка, других языков национальных меньшинств на территории Донецкой области, о недопустимости снижения уровня социальных выплат и гарантий, увеличения тарифов на жилищно-коммунальные услуги», – говорится в документе.

Для реализации этой инициативы депутаты обратились к Верховной Раде с требованием немедленно принять закон о местных референдумах.

Кроме того, областной совет постановил рекомендовать местным органам власти приступить к формированию собственных сил правопорядка.

Также депутаты решили «немедленно инициировать перед Верховной Радой Украины проведение консультаций по

вопросам расширения полномочий органов местного самоуправления с целью защиты прав и законных интересов территориальных громад».

Кроме того, решено обратиться в Украинскую ассоциацию районных и областных советов с требованием инициировать перед Верховной Радой Украины проведение консультаций по вопросам расширения полномочий органов местного самоуправления.

В областном совете создана рабочая группа, которая должна заняться реализацией этих решений.

В обращении к жителям Донецкой области облсовет подтвердил приверженность сохранению территориальной целостности Украины. «Мы за экономически процветающий, самобытный Донбасс в составе единой и сильной Украины! Мы осуждаем раскольнические заявления или призывы к отделению Донецкой области от Украины!» – говорится в документе.

Также решением сессии новым главой Донецкого облсовета был избран бывший губернатор области А. Шишацкий.

Председатель счетной комиссии Донецкого облсовета В. Генсицкий объявил, что из 180 депутатов облсовета на сессии присутствовало 142 депутата, все они приняли участие в голосовании. По его словам, кандидатуру А. Шишацкого поддержали 117 депутатов, 21 – не поддержал и четыре человека воздержались.

В своем выступлении на сессии в качестве кандидата на должность председателя Донецкого областного совета А. Шишацкий подчеркнул, что выступает за то, чтобы председатели облгосадминистраций стали выборной должностью. «Необходимо дать больше полномочий местной громаде, принять законы, чтобы губернаторов выбирать, чтобы губернаторы были местные, чтобы выбирать их на выборах, чтобы не было недоверия. Чтобы они были подконтрольны регионам», – заявил А. Шишацкий.

Также А. Шишацкий считает, что необходимо удовлетворить требование народа о необходимости проведения референдума о судьбе Донецкой области. «Если в Конституции не предусмотрено решение проводить местные референдумы, то

нужно срочно провести под это законодательную базу. К слову, законом не предусмотрены и “майданы”», – заявил А. Шишацкий.

Он отметил, что Донбасс долго был спокойным, но это была «сжатая пружина». «Когда над Донбассом возникла угроза: на каком языке говорить, в какую церковь ходить, каких героев чтить, кого считать героями, ... Донбасс встал. К сожалению, этими чувствами умело воспользовались. И сейчас первоочередная задача вернуть людям уверенность в завтрашнем дне», – уверен он, добавив, что Украина должна быть неделимой, а регионам нужно расширить полномочия. Также, по его словам, отмена закона о языках была опасным решением.

После выступления А. Шишацкого депутаты предоставили слово П. Губареву, появившемуся в зале и также потребовавшему слова.

В своем выступлении П. Губарев заверил, что сегодня говорит не на языке ультиматумов, а просто призывает услышать мнение людей, стоящих на площади.

Вместе с тем он потребовал от депутатов облсовета не признавать киевской власти и ее губернатора С. Таруту, а также передать ему ключи от админзданий и банковские счета для управления областью.

- Далее «народный губернатор» изложил такие требования:
- признать Верховную Раду утратившей легитимность;
  - признать нелегитимным Кабмин;
  - признать нелегитимной Донецкую облгосадминистрацию во главе с С. Тарутой и любым другим человеком, который будет назначен из Киева;
  - единственным легитимным органом признать Донецкий облсовет;
  - принять решение вече, на котором П. Губарева «выбрали» «народным губернатором» (П. Губарев заявил, что сейчас по всей области собираются подписи за него как за «народного губернатора» и уже якобы собрано 800 тыс. подписей);
  - уволить руководителя областного УВД, областного прокурора и всех других, назначенных из Киева;
  - ликвидировать местные органы Госказначейства;

- прекратить перечислять деньги в Киев, в госбюджет;
- провести референдум о статусе территории Донецкой области.

Также право выступить на сессии получили и другие люди, которые не являются депутатами облсовета – представительница «Русского блока» Н. Белоцерковская и представитель так называемых патриотических сил А. Семенов, которые поддерживали П. Губарева.

Практически сразу после закрытия сессии начался штурм облсовета. Около 100 протестующих против «ставленников Киева» ворвались в здание областной администрации и заблокировали все входы и выходы из нее.

Штурм длился недолго и закончился взятием здания «губаревцами». При захвате облминистрации никто не пострадал. Местная милиция не препятствовала митингующим: глава областного управления МВД Р. Романов присягнул на верность народу.

Как сообщает «РБК-Украина», поводом к штурму стала отмена прокуратурой решения Донецкого областного совета, который 1 марта объявил себя единственным легитимным органом и потребовал назначить референдум о дальнейшей судьбе Донбасса как части единого Украинского государства.

Иную версию данных событий озвучила журналистка А. Молчанова, которая в своем Facebook сообщила, что штурм Донецкой облминистрации спровоцировали неизвестные посредством распространения среди митингующих неправдивой информации. «Я своими ушами слышала, как толпу, и без того неадекватную, несколько раз сознательно провоцировали. Провоцировали в наглую, абсолютно грязно, вбрасывая информацию, которая совершенно не соответствует действительности: так, в частности, вначале людям заявили, что Донецкий облсовет только что принял решение о сокращении пенсий в два раза, потом – о том, что 30 % всех мартовских зарплат бюджетников перечислят в Киев на восстановление Майдана... А потом им сказали, что их самозванца-губернатора не выпускают из здания», – проинформировала журналистка.

После штурма П. Губарев вышел на крыльцо совета и объявил: «Власть мы взяли, что делать дальше? У меня есть план». Как пишет 62.ua, он объявил всех митингующих депутатами, которые теперь вольны принимать решения и осуществлять прямое народовластие.

Помимо этого «народный губернатор» Донецкой области в интервью LifeNews рассказал о том, что в здании областного совета приступили к формированию временного правительства. «Люди вошли в облгосадминистрацию, не пролив ни капли крови, – заявил П. Губарев. – Это произошло после того, как главой облсовета был назначен А. Шишацкий, освобожденный от поста губернатора. Люди сломали ворота, разбили окна и вошли в сессионный зал. Сейчас мы уже сформировали здесь президиум. Теперь мы прямым голосованием сформируем Народный комитет – наше временное правительство».

По словам П. Губарева, существовавший Донецкий областной совет объявлен нелегитимным органом власти. «Мы сформируем временное правительство, – продолжил он. – После этого мы объявим референдум о статусе Донецкой области и назначим выборы легитимной власти. Чтобы обеспечить безопасность горожан, мы уже формируем отряды самообороны». П. Губарев также объявил мобилизацию бойцов «Беркута» для защиты области.

Кроме того, «народный губернатор» заверил, что референдум о вхождении Донецкой области в состав России пройдет «в самое ближайшее время».

Он пообещал принимать все решения на «народном вече» и озвучил вопросы, выносимые на референдум: «Донецкая область – она остается в составе Украины? ...Донецкая область должна стать конфедеративным образованием в рамках Украины? Может, Донецкая область должна вообще стать независимой? И будет Донецкая Республика, например. Либо Донецкая область – это часть Российской Федерации? Но тогда мы должны получить решение Государственной думы России, которое они уже подали, о том, что они имеют право по результатам всенародного плебисцита включать новые территории в свой состав, федеративное образование».

Со своей стороны назначенный и. о. Президента А. Турчиновым губернатор Донецкой области С. Тарута считает, что Украина должна сохранить территориальную целостность и независимость. По его словам, жители восточных регионов страны выступают против интервенции России.

«Подавляющее большинство жителей Донбасса выступает за безусловное сохранение целостности Украины и за дружбу с Россией. Но за дружбу не по тому сценарию, который разворачивается сегодня. Происходящее должно быть оперативно урегулировано, и мы можем думать только о сценарии мирной жизни, – заявил в интервью ZN.ua С. Тарута. – Однако есть радикальные группы, которые, по имеющейся информации, финансируются из источников в российских структурах. Эти люди зафиксированы в окружении лидера радикального движения, так называемого самопровозглашенного губернатора. Вчера (2 марта. – Авт.) его также видели в окружении представителей Госдумы России».

«Я убежден: нужно срочно перекрыть границу для лиц, которые приезжают заниматься диверсионными действиями. Многие из этих людей вооружены», – добавил С. Тарута, отметив, что «товары и мирные люди должны пересекать границу без дополнительных препятствий».

«Самопровозглашенный губернатор – это средство реализации типового сценария, который в настоящий момент пытаются разыгрывать в целом ряде областей украинского Юго-Востока. Например, в Луганске и Одессе. Задействованные в нем врываются в сессионный зал и под угрозой жизни заставляют депутатов принимать решения, которые поддерживали бы российскую интервенцию и расчленение нашей страны».

По мнению С. Таруты, разработчики типового сценария бунтов в восточных и южных областях «пытаются карикатурно копировать Майдан». «Однако между агрессивными митингами и Майданом существует, как минимум, одна принципиальная разница, из-за которой в Донбассе сценарий обречен на провал: Майдан был искренне поддержан широкими народными массами. Он был примером гражданской инициативы, самоорганизации, самопожертвования и самоснабжения.

В Донбассе... у радикалов нет широкой поддержки среди населения. Мотор радикального движения работает за счет иностранных граждан и граждан, привлеченных за деньги».

Новый губернатор Донецкой области пообещал, что уже в ближайшее время все спорные решения Донецкого облсовета будут опротестованы. В частности, речь идет о референдуме по статусу Донецкой области. «В суде мы опротестуем все решения, которые были приняты депутатами Донецкого облсовета по принуждению, а не по доброй воле. За исключением того, которое они приняли без угроз, а именно – о легитимном избрании главой областного совета А. Шишацкого. Все остальные – я абсолютно уверен – будут аннулированы. А дальше должны работать наши правоохранительные органы, в компетенции которых дать оценку всем действиям экстремистов и их лидеров», – отметил С. Тарута.

Что же касается своей деятельности на посту главы Донецкой ОГА, С. Тарута признался, что рассчитывает на поддержку Р. Ахметова. «Я рассчитываю на его плечо и абсолютно уверен в нем, потому что нас объединяет главная цель – спокойствие Донбасса, неделимая граница Донбасса, процветание Донбасса. Я неоднократно говорил с Ринатом Леонидовичем, прежде чем принять решение о том, что мы должны скоординировать действия всего крупного и среднего бизнеса, всех общественных организаций для того, чтобы люди в Донбассе быстро ощутили изменения. Позитивные изменения. Поэтому, я уверен, что могу рассчитывать в полной мере на плечо Ахметова», – подытожил С. Тарута.

Следует отметить, что отзывы, публикуемые СМИ по поводу последних событий в Донецке, касаются, в основном, причин происходящего.

Так, народный депутат О. Ляшко считает происходящие в Донецке события, в частности штурм Донецкой ОГА, «заговором донецкой элиты, которая панически боится люстрации» и делает все для сдачи региона РФ. Об этом нардеп написал на своей странице в Facebook. Как пишет О. Ляшко, сейчас в Донецке действует организованная группа из Ростовской области РФ. При этом нардеп обращает внимание на то, что «милиция и СБУ полностью на стороне сепаратистов».

«Народного губернатора П. Губарева» О. Ляшко называет «запасным маневром, на тот случай, если РФ под давлением санкций США и Европы откажется от вхождения в регион». Политик считает, что в случае провала данной схемы на П. Губарева свалят всю вину, «что он, мол, под угрозой оружия заставил их принять такое преступное решение».

Со своей стороны политолог А. Бузила высказал мнение, что Юг и Восток Украины сегодня диктуют свои условия из-за отсутствия какой-либо политсилы за спиной. «Если раньше за ними была Партия регионов или губернаторы, которые более-менее жестко выступали с какими-то заявлениями, то сегодня именно отсутствие какой-либо политической силы за своей спиной и привело к тому, что радикально настроенные люди диктуют повестку в области и, вообще, на Юго-Востоке», – считает эксперт.

По мнению же донецкого политолога С. Чепика, одной из причин протестных настроений в Донецке стала недостаточная информационная работа в регионе. «С народом не работали вообще. На митингах в Донецке присутствует разношерстный народ, трудно кого-либо идентифицировать. Говорить о том, что сюда приехали какие-то наемники, я не могу, потому что отличить жителя Ростова от жителя Донбасса лично мне трудно. Не видно какого-то одного командного центра среди протестующих. Это говорит о том, что буйствует стихия и фактически не с кем договариваться», – пояснил С. Чепик.

В то же время политолог добавил, что у протестующих нет осознанных требований. «Такое впечатление, что это все похоже на начало русского бунта – бессмысленного и беспощадного, когда все против всех. А здание областной администрации олицетворяет ту самую власть, которая не прислушивается к народу, но у каждого свое мнение по происходящим в стране событиям. Есть масса мнений, но если выйти на площадь и спросить “Чего же вы все хотите?” – то не добьетесь ответа, – подчеркнул политолог. – Здесь есть требования “против”, а требований “за” нет». По словам эксперта, в народе скопилось много злости. «Это все копилось в народе. Если не проводить честные выборы, то таким образом

это выплескивается в бунт. Большинство требований, которые озвучивают протестующие, могли бы быть воплощены либо решениями советов соответствующих уровней, либо референдумами. Если бы это делалось постепенно, ничего подобного не произошло бы», – резюмировал эксперт.

Что же касается того, каким образом разрешится нынешний кризис в регионе, то прогнозировать здесь что-то определенное довольно сложно.

Пока же ситуация остается напряженной. Так, 5 марта, в связи с сообщением о взрывном устройстве в здании Донецкого областного совета, из здания были эвакуированы милицией все пророссийские активисты. Также над зданием ОГА вновь подняли украинский флаг.

В ответ П. Губарев пообещал, что его сторонники (в количестве 50 тыс. человек!) снова попытаются «отбить» здание Донецкой облгосадминистрации, не исключил того, что, возможно, люди возьмут с собой оружие, и пригрозил, что они будут действовать так, как действовали активисты «евромайдана» на ул. Грушевского в Киеве.

В результате повторного штурма здание Донецкой ОГА было вновь захвачено пророссийскими активистами. Впрочем, ненадолго: ночью 6 марта милиции вновь удалось взять под контроль здание Донецкой ОГА, из которого вывели до 70 человек.

А вечером на центральной площади Донецка собралось два митинга, на одном из которых выступали за сохранение единой Украины и скандировали лозунги «Нет войне», «Донбасс – это Украина», а на другом доказывали, что «Донбасс – это Россия». В целом на митинги вышли, по разным данным, от 5 до 10 тыс. человек.

Противоборствующие стороны были разделены кордоном милиции, с трудом сдерживавшей натиск пророссийских митингующих. По окончании митинга около 400 человек вступили в драку возле фонтана на площади Ленина, инициированную участниками пророссийского митинга. Есть данные о пострадавших.

Как сообщают «Новости Донбасса», в стычке приняли участие ультрас ФК «Шахтер», которые защищали и прикрывали отход участников митинга «За единую Украину».

Також в ряді СМІ появилася інформація о задержанні самопровозглашеного губернатора П. Губарева. Об этом, например, сообщили “Новости Донбасса”. Впрочем, сам «народный губернатор» на своей странице в Фейсбук подобные сообщения опроверг.

В целом в регионе ситуация остается напряженной. Способствовать ее деэскалации могут, в первую очередь, более четкая координация усилий по ее нормализации центральной и региональной властей, а также организация эффективного информационного сопровождения данной деятельности.

В. Бондаренко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Політична ситуація в Луганській області

Після трьох місяців протистояння, наслідком якого стало усунення від влади Президента В. Януковича, Україні тепер належить будувати своє політичне майбутнє. Перед новою владою головним завданням постало збереження територіальної цілісності, суверенітету та економічної стабільності в усіх регіонах. Особливе занепокоєння сьогодні викликають південно-східні регіони, щодо яких можна говорити як про спроби політичної дестабілізації на загальному фоні занепокоєння громадян приходом до влади представників політичних сил, що тривалий час позиціонувалися російськими та місцевими ЗМІ як «екстремістські» та «бандерівські», так і про спроби розіграти сепаратистські сценарії, не виключено – нав’язані зовнішніми силами. Принаймні саме такої версії дотримується ряд ЗМІ, які повідомляють про те, що значна частина учасників проросійських мітингів є громадянами Росії, які «гастролюють» південно-східними областями України.

Попри перелічені загальні тенденції, процеси, що відбуваються в кожній області, мають свою специфіку. Не є виключенням і Луганська область.

Реакція на революційні події в Києві у «регіональній» за своїми електоральними вподобаннями області була від

початку негативною, принципово ситуація мало змінилася і на сьогодні.

Серйозною політичною проблемою може бути створення поряд з офіційними органами державної влади в області й так званих «тіньових» або «альтернативних». Вони можуть розглядатися як прояви громадської активності, або ж як проекти, спрямовані на дестабілізацію ситуації.

Так, ще 26 лютого 2014 р. у Луганську, на зборах представників громад міст Луганська, Лисичанська, Краснодона, Свердловська, Первомайська, Алчевська була створена тіньова луганська обласна адміністрація. Головою луганської тіньової обласної адміністрації був обраний С. Коваленко – лідер ГО «Луганці». За його словами, першочергове завдання сьогодні – мирна передача влади та її перезавантаження, не зважаючи на політичне забарвлення, боротьба з корупцією і контрабандою, незаконними копанками, погашення боргів із зарплати бюджетникам та підготовка до посівної кампанії. «Луганщина – шахтарсько-промисловий багатонаціональний край, тому до формування тіньової обласної адміністрації запрошуються фахівці, не зважаючи на політичні переваги, всі, кому не байдужа доля області і України», – наголосив С. Коваленко.

У світлі існування альтернативних місцевих органів влади особливе занепокоєння викликають заклики до трансформації існуючого політичного режиму шляхом переходу до федеративного устрою, хоч вони і мало популярні в українському політикумі та експертному середовищі.

Серед експертів, які не вбачають у федералізації нічого поганого – директор Research&Branding Group Є. Копатько, директор Європейського інституту політичної культури О. Булавін, директор Центру євразійських досліджень В. Корнілов та ін.

Варто зазначити, що ідею федералізації підтримує голова Луганської обласної організації Партії регіонів, глава фракції ПР у Верховній Раді О. Єфремов.

«Очевидно, що наші базові цінності, ті цілі і завдання, що ми ставили перед собою в ході останніх років, потребують системного узагальненні. І сьогодні, не відмовляючись від нашого принципового ставлення до необхідності захисту рідної

мови, необхідності проведення децентралізації влади та бюджетного федералізму, ми повинні розуміти, що ці та інші завдання стають здійсненними при досягненні головного – федеративного устрою України», – цитує О. Єфремова прес-служба Луганської облорганізації Партії регіонів.

Ідею федералізації підтримують й інші члени ПР. Так, В. Колесніченко переконаний, що перехід до федеративного політичного і адміністративно-територіального устрою України може розв'язати більшість соціально-політичних проблем українського суспільства, зняти градус протистояння і боротьби за оволодіння центральними органами влади. Позитивно ставляться до зміни державного устрою і в Комуністичній партії України, члени якої впевнені, що саме федералізація є тим інструментом, що дасть змогу зберегти Україну як єдину державу, регіони отримують економічну, адміністративну, фінансову самостійність, а ліквідація посади Президента «вилікує» Україну від політичної боротьби.

Зміна державного ладу України з унітарного на федеративний може допомогти зняти напруження в регіонах, переконаний ще один представник Партії регіонів, народний депутат України С. Горохов. За його словами, скасування так званого «мовного закону» і запевнення нового уряду в тому, що асоціація з ЄС буде підписана в найкоротший час, викликали хвилю обурення й побоювання у жителів південного сходу країни.

«Федерація дасть можливість місцевим органам влади самим визначати долю регіону з багатьох питань. У тому числі, за якими постійно виникають конфліктні ситуації. Крім того, фінансова самостійність, яку також передбачає федеративний устрій, стане стимулом для розвитку місцевих промислових і сільсько-господарських підприємств», – заявив народний депутат.

Не сприяють стабілізації ситуації в регіоні заяви народного депутата України від Партії регіонів С. Дунаєва, який закликав депутатів усіх рівнів збирати підписи населення для проведення референдуму. Проте він не вказує які саме питання мають виноситись на референдум. «Відповідно до законодавства і Конституції України народ України має право на

референдум. І депутати всіх рівнів нашої області повинні зайнятися збором підписів про проведення референдуму. Для того, щоб Київ нас чув. Для того, щоб міжнародні організації нас чули. З цим я, як народний депутат, звертаюся до вас. Ми повинні відстояти інтереси наших громадян», – заявив С. Дунаєв.

На жаль, заяви представників Партії регіонів щодо федералізації сьогодні використовуються й маргінальними політичними елементами відверто проросійського спрямування і розвиваються аж до закликів до зміни територіальної цілісності України. Висновок про таку трансформацію випливає із виходу з конституційного поля проголошення регіональних референдумів та закликів до іноземного втручання, у тому числі й військового.

Так, 1 березня в Луганську відбувся мітинг «Російська весна». Біля будівлі облради зібралося близько 400 осіб з російськими прапорами, а також прапорами «Русского единства». Слід зауважити, що за декілька днів були зафіксовані чотири факти установки прапорів Російської Федерації. Так, прапори РФ з'явилися на будівлях Луганської міської ради і Луганської ОГА, на пам'ятнику Леніну і на одному з будинків по вул. Радянська. За даними фактами відкрито кримінальне провадження.

Мітингувальники «Російської весни» прийняли резолюцію про проведення 10 березня регіонального референдуму про від'єднання Донбасу, а також склали звернення із закликом до В. Путіна ввести війська в Луганськ. Від депутатів місцевої влади вимагали визнати нову центральну владу нелегітимною та проголосувати за резолюцію. Після відмови депутатами підписати згадану резолюцію, мітингувальники взяли штурмом адміністративну будівлю.

Реагуючи на вимоги мітингувальників, заступник міського голови Луганська О. Ткаченко звернувся до жителів міста з проханням припинити вимоги про введення російських військ на територію України. «Сьогодні найвідповідальніший момент у житті країни. Загроза озброєного вторгнення – найстрашніше, що може відбутися в країні і долі кожної людини. Давайте всі разом скажемо “Ні війні”. Нам не потрібні російські війська», – закликав О. Ткаченко.

У зв'язку з цими подіями 2 березня 2014 р. відбулося перше пленарне засідання Луганської облради з порядком денним «Про суспільно-політичну ситуацію в країні», на якому було ухвалено рішення «Про звернення депутатів Луганської обласної ради», яким, зокрема, вона відмовилася визнавати легітимність центральних органів влади.

У резолюційній частині Луганська облрада вимагає «забезпечити населенню Луганщини та іншим регіонам країни гарантії безпеки, захисту їх прав і свобод від можливих посягань з боку незаконних озброєних формувань... Припинити політично мотивоване кримінальне переслідування внутрішніх військ, співробітників міліції і підрозділу “Беркут”. Не допустити звуження обсягу соціальних гарантій для населення, скорочення субсидій і інших соціальних програм, підвищення тарифів», а також «недопущення будь-яких проявів цензури і обмеження трансляції на території України телевізійних каналів іноземних держав». Також депутати вимагали, щоб всі кадрові призначення представників центральних органів виконавчої влади погоджувалися виключно на сесії обласної ради. Крім того, депутати зажадали заборонити політичні партії та громадські організації «профашистського і неонацистського спрямування».

Логічність дій та рішень місцевих депутатів видається досить сумнівною: визнання уряду та парламенту нелегітимними з одночасним зверненням з вимогою про проведення референдуму щодо федералізації та надання російській мові статусу другої державної виглядає дещо непослідовним. Утім, у ряду експертів викликає сумніви не лише логічність, а й «добровільність» такого звернення, адже під час голосування за звернення облрада була під «пильним контролем» учасників проросійського мітингу.

Незалежно від мотивів депутатів, прокуратура Луганської області зреагувала миттєво і того ж дня оскаржила рішення Луганської облради в суді. Як повідомив в. о. Генерального прокурора України О. Махніцький, дію незаконних рішень органів місцевого самоврядування Криму і Луганської міськради призупинено. А вже 5 березня, у центрі Луганська

відбувся мітинг під гаслом «Ні кроку назад!». Як повідомив один з керівників «Луганської гвардії» О. Харитонов, люди виступають проти рішення суду про зупинення дії рішення сесії Луганської обласної ради від 2 березня. «Нас, людей що живуть тут, які домагалися цього рішення кілька годин, це обурює. Ми маємо право висловитися також про тих депутатів, які злякавшись, назвали своїх виборців екстремістами і гопниками», – заявив О. Харитонов. Одна з вимог присутніх – проведення референдуму про федералізацію.

Попри ці події в. о. Президента України О. Турчинов своїм указом призначив новим головою Луганської облдержадміністрації М. Болотських, чие представлення відбулося у вівторок, 4 березня, з участі глав міст і районів Луганщини, керівників департаментів, управлінь і апарату ОГА. Також О. Турчинов підписав указ і про звільнення В. Пристюка з посади голови Луганської обласної державної адміністрації.

Передаючи справи, В. Пристюк відзначив, що М. Болотських – відома фігура в регіоні: «він луганець за переконанням, відпрацював на Луганщині більше семи років».

Реакція на призначення губернатором Луганської області М. Болотських не забарилась. Так, депутат від УДАРУ І. Герашенко стверджує, що новопризначений керівник Луганщини причасний до фінансування антимайдану за державний кошт. «Одним з тих, хто забезпечував антимайдан наметами, польовими кухнями, їжею – до речі, за бюджетний кошт, – був тодішній голова державної служби України з надзвичайних ситуацій Болотських», – говорить вона.

І. Герашенко додала, що вже підготувала всі необхідні запити до Генпрокуратури відносно перевірки ролі й участі М. Болотських в організації антимайдану.

Також із проханням надати інформацію чи проводилася службова перевірка стосовно повідомлень у ЗМІ щодо можливих порушень з боку нового губернатора Луганщини М. Болотських звернувся з інформаційним запитом до в. о. Президента України О. Турчинова керівник Луганської обласної організації Комітету виборців України і редактор газети «Третій сектор» О. Светіков. Зокрема, мова йде про інфор-

мацію, яка нібито може свідчити про корупційні дії М. Болотських на посаді голови служби з надзвичайних ситуацій.

Попри це новий голова Луганської ОДА М. Болотських уже обговорив з афганцями й лідерами козачих організацій шляхи стабілізації ситуації в області. «Сьогодні завдання кожної людини і громадянина – максимально знизити загострення настроїв у суспільстві, а потім будемо в діалозі, покроково розглядати всі наболілі питання», – наголосив голова адміністрації.

У свою чергу голова консолідованого козацтва Луганщини О. Крамаренко зазначив, що в Луганській області необхідно зберегти спокій і порядок, а також не допускати актів вандалізму. У цілому керівники організацій висловили підтримку голові облادміністрації.

Попри визнання нового очільника області низкою громадських організацій, 5 березня на багатотисячному мітингу в Луганську люди обрали «народного» губернатора області, яким став керівник Луганської гвардії О. Харитонов.

У свою чергу О. Харитонов запропонував обрати Народну Раду Луганщини. Він також призначив наступний мітинг на 12:00 в неділю для презентації новообраної Народної Ради.

Зі сцени мітингу також було оголошено про те, що вже зібрано понад 15 тис. підписів за проведення референдуму та за звернення за допомогою до В. Путіна.

На мітингу також була зачитана стаття 7 Закону про місцеві референдуми та оголошено про референдум, на якому буде розглянуто питання про федералізацію. Референдум призначили на 30 березня.

Деструктивною в цій ситуації видається роль, яку відіграють представники КПУ, які можуть бути звинувачені в розпалюванні заворушень у регіонах через поширення інформації провокативного характеру. Так, зокрема, у Луганській області перший секретар Свердловського міськкому Комуністичної партії України А. Мартинюк заявив, що керівництво «ДТЕК Свердловантрацит» запланувало вирахувати з зарплат шахтарів по 500 грн на відновлення майдану Незалежності в Києві. За його словами, таку інформацію керівництво підприємства озвучило відразу після обрання нового уряду,

але через протест шахтарів, яких підтримали комуністи, змушений був поступитися та відмовитися від урізання зарплат.

Поширення інформації подібного змісту може підтримуватися деструктивними діями місцевих чиновників. Зокрема, за інформацією народного депутата України О. Бригинця, на Луганщині місцеві чиновники вимагають від населення залежно від посади «податок на відновлення Майдану в Києві». Якщо такі факти дійсно мають місце, їх можна оцінювати не лише як шахрайство з метою наживи, а і як свідому диверсію проти центральної влади з використанням службового становища. Нардеп заявив, щоб про всі такі випадки повідомляти йому особисто для передачі даних фактів порушення в прокуратуру.

Загалом, поширення інформації провокаційного змісту, яка підбурює населення східних регіонів, потребує особливої уваги. Так, на мітингу 1 березня біля Луганської ОДА серед присутніх під облрадою поширювалися чутки про те, що нібито А. Яценюк планує захопити Луганщину.

У цьому контексті видати зброю та зобов'язати військкомати навчити членів народних дружин у Луганську з ним поводитися вимагали активісти громадської організації «Закон». «Не дай Бог сюди приїде автобус з бандерівцями, розженуть усіх», – сказав активіст. Активісти громадської організації говорять, що після навчання й патрулювання вулиць, зброя буде здаватися, і наголошують, що його носіння – вимушений захід, оскільки «достатньо одного автобуса із Західної України, щоб у Луганську почалися масові заворушення».

Багато суперечливої інформації стосується присутності російських військ на території материкової частини України. Так, на брифінгу 3 березня, директор департаменту інформаційної політики МЗС України Є. Перебийніс повідомив, що на кордоні з Донецькою, Харківською й Луганською областями з боку російського кордону спостерігається велике скупчення військової техніки.

Проте вже 4 березня помічник начальника Луганського прикордонного загону, начальник прес-служби, капітан О. Трохимець спростував інформацію про наявність важкої техніки на

кордоні з Росією. Він також заявив, що на українсько-російському кордоні нині немає напливу біженців з України в РФ, про який повідомляють російські ЗМІ.

Помічник начальника Луганського прикордонного загону також нагадав, що на ділянці українсько-російського державного кордону проводяться заходи щодо посилення прикордонного контролю з метою недопущення в'їзду на територію України з території Російської Федерації груп людей, а також окремих осіб з метою здійснення екстремістських заходів на території України.

4 березня голова СБУ В. Наливайченко був вимушений спростовувати інформацію, яку поширив ряд ЗМІ, що російські військові перебувають уже на материковій частині України. Він заявив, що ця інформація інспірована ззовні й поширюється українськими корупціонерами. Важка ж військова техніка, яку очевидці бачили під Луганськом увечері 4 березня, належить Кам'янобрідській військовій частині, повідомили в Луганському обласному військовому комісаріаті.

Попри це вже 5 березня керівник Центру військово-політичних досліджень Д. Тимчук у мережі Facebook, посилаючись на власні джерела, повідомив, що до державного кордону з Україною Росія перекинула 40 вертольотів Мі-8 і Ка-50 (52) і 10 бойових літаків МіГ-29. «На сьогодні на аеродром “Долотінка” Ростовської області (РФ. – Авт.), лише в 16 км від держкордону з Україною (Луганська область. – Авт.), росіянами перекинуто 40 вертольотів Мі-8 і Ка-50 (52), 10 бойових літаків МіГ-29», – ідеться в повідомленні. Наразі ця інформація не є підтвердженою і не є спростованою.

Про високий рівень тривожності населення, що, очевидно, є додатковим фактором ризику, говорить активна циркуляція відповідних чуток на кшталт чуток про газову атаку Луганської області з російського боку 3 березня, коли мешканці Лисичанська відчували сильний запах газу. Людей на вулицях охопила паніка, хоча пізніше Лисичанське міськуправління ДСНС у Луганській області повідомило, що паніку викликав «технологічний процес по додаванню у підземні сховища газу

одоранту», що має сильний запах, і «сильний порив вітру в напрямку мікрорайонів південної частини міста Лисичанська».

Водночас ряд регіональних громадських організацій виступають проти так званої «Російської весни» й підтримують легітимну владу України та новопризначених очільників Луганської області. Про це заявив лідер громадської організації «Народний фронт Луганщини» Г. Пригеба. «В Асоціацію громадського об'єднання Луганщини входить понад 60 громадських організацій, які сформували Громадську координаційну раду народної довіри. Ми підтримуємо легітимну владу нашої країни. В Україні є Головнокомандувач армії, є Генеральний прокурор, є СБУ і міліція. Громадські діячі, офіцери, воїни-афганці, чорнобильці, розсудливі люди підтримують призначення М. Болотських на посаду губернатора і В. Гуславського на посаду начальника УВС», – зазначив Г. Пригеба.

Позитивним сигналом для деескалації конфлікту в регіоні можна вважати спільний Форум представників Партії регіонів і їхніх опонентів, який відбувся 4 березня в Луганську. «Ситуація має перейти в політичне русло, але без штурмів будівель. Ні в якому разі не можна допустити кровопролиття на нашій території», – розповів депутат Луганської міськради від Партії регіонів М. Міщенко. Також він зазначив, що, крім активістів «Російської весни», існують й альтернативні точки зору.

У свою чергу перший заступник Луганської обласної організації «Батьківщина» С. Топтун заявив, що «навіть такі партії, як “Батьківщина” та Партія регіонів, сьогодні єдині в одному – ми луганчани. Ми зобов'язані зберегти мир на нашій землі. Ми повинні протиставити нашу єдину позицію провокаторам, які проплачені сусідньою державою».

Особливою є позиція ГО «Луганці». Її лідер С. Коваленко опублікував звернення до світової спільноти (президента РФ В. Путіна, керівництва ООН, інших міжнародних організацій, президента США) та українського уряду, у якому пропонує план з урегулювання ситуації, що склалася. «Варіант створення з Луганської, Донецької, Харківської області буферної зони між ЄС і Митний союзом нас не влаштовує. Зараз Україна стоїть на межі втрати суверенності, а світ – на порозі третьої

світової війни. Нам усім потрібно сісти за круглий стіл переговорів. Я пропоную нелегкі й непопулярні рішення:

1. Організувати переговори за участі України, Росії ООН, НАТО, ЄС.

2. Україна повинна оголосити на державному рівні 10-річний мораторій на вступ до міждержавних організацій – ЄС, НАТО, Митний союз.

3. У Криму повернути війська згідно з міждержавними українсько-російськими договорами.

4. Надання гарантій безпеки всім президентам та членам їхніх сімей.

5. Залишити в дії “мовний закон”, скасувати ліквідацію “Беркута” до закінчення перевірок по кожному бійцю, а потім прийняти рішення.

Я розумію, що це дуже важкі й непопулярні рішення, але кількість жертв у разі нової світової війни може перевершити всі попередні війни», – ідеться у зверненні ГО «Луганці».

Громадський сектор Луганська стурбований спробами нагнітання напруженості й розпалювання ворожнечі між різними соціальними, етнічними й мовними групами в Луганській області, що тривають. Про це йдеться в заяві Громадського сектора. «До нас надходить інформація про те, що в різних районах області поширюються чутки про підготовку силових захоплень державних установ, знесення пам’ятників Леніну, про законодавчу заборону російської мови і репресії по відношенню до російськомовного населення області, про перекладання відповідальності за невиплату заборгованості із заробітної плати на знову сформований уряд України. На жаль, ми змушені констатувати, що деякі дискредитували себе і державні чиновники готові піти на нові злочини для того, щоб зберегти свої активи і вплив у регіоні. Ми відповідально заявляємо, усі дії, спрямовані на сіяння паніки і розпалювання ворожнечі серед жителів Луганської області, є провокацією проти кожного з нас, а заклики до сепаратизму є кримінальним правопорушенням», – зазначено в заяві.

Громадський сектор Луганська закликає «не йти на поводу» в провокаторів і зберігати спокій. «Вважаємо важливим

вказати, що державні адміністрації мають достатньо можливостей для того, щоб вплинути на цей процес і зняти напруженість у регіоні, проте не використовують їх. Ми закликаємо всі без винятку політичні сили і громадські ініціативи повною мірою усвідомити свою відповідальність за сьогоднішнє і майбутнє наших земляків та утриматися від будь-яких дій, що призводять до подальшої ескалації напруження в Луганській області. Закликаємо представників усіх політичних партій і громадських рухів до конструктивного діалогу про формування нових органів влади та місцевого самоврядування на принципах відкритості та підзвітності місцевим громадам», – зазначають у Громадському секторі.

Свою позицію щодо подій у країні висловили співробітники ряду навчальних закладів Луганської області, серед яких вчена рада Луганського національного університету ім. Т. Шевченка, розширена вчена рада філологічного факультету Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля, Науково-дослідний інститут духовного розвитку людини СНУ ім. В. Даля та ін., направили звернення до своїх колег, ученим і землякам із закликом захищати державу від розколу, не ставати на бік сепаратистів.

«...Ми закликаємо негайно зупинитися всіх, хто сьогодні намагається вбити клин між регіонами України, між людьми, які сповідують різні релігії і є представниками різних національностей, але живуть у дружній родині під назвою український народ.

Ми звертаємося до представників міжнародної спільноти виступити гарантом українського суверенітету, єдності українських земель, просимо допомогти зберегти мир і спокій у країні.

Ми вимагаємо від тих, хто сьогодні свої політичні чи особисті інтереси намагається поставити вище державних, припинити беззаконня, усвідомити свою відповідальність і почати працювати на об'єднання українського народу і на його процвітання», – ідеться у зверненні.

Позицію на підтримку цілісності держави висловили й представники вірменської громади в Луганській області.

Про це йдеться у зверненні першого заступника глави вірменської громади в Луганській області А. Заргаряна до українського народу. «Я звертаюся до всіх Вас із закликом зупинити сепаратизм і кровопролиття в Україні. Мені небайдужа доля і майбутнє цієї країни. Я глибоко співпереживаю горю в Україні і виступаю проти її поділу.

Я закликаю всіх запобігти розколу держави і не допустити війни в нашому спільному домі! Упевнений, що українці мудрі люди, які відчують свою відповідальність за долю країни і прагнуть до миру і взаєморозуміння в цілісній державі», – ідеться у зверненні.

На переконання директора Центру «Третій сектор» А. Золотарьова, нова влада в Україні повинна налагодити діалог з регіональними елітами, в іншому випадку на південному сході країни може виникнути соціальний вибух. «У цьому ракурсі лежить виклик для нової влади. Якщо вона не зуміє домовитися з регіональними елітами, то з великою ймовірністю південний схід стане соціальною базою для контрреволюції. І Україна опиниться на порозі дуже серйозних випробувань, які за потенціалом загрози будуть на порядок вище того, що сьогодні відбувається в Криму», – зазначив експерт.

Підтримує позицію діалогу з регіональними елітами й соціолог Д. Громаков. «І тим, і іншим на сьогодні в Україні необхідний новий суспільний договір, який би давав змогу жити й працювати спільно і поза рамками конфлікту», – сказав він.

Натомість політаналітик донецького відділення КВУ О. Ключев вважає, що події у Східній Україні є безпосереднім втручанням Росії. «Немає соціологічних даних, що люди хотіли б розколу України та приєднання до Росії», – констатував експерт.

Водночас, за його словами, «це питання технологій і грошей»: «Кордони – діряві, і немає жодних проблем завезти сюди штурмовиків. А на тлі загальної апатії та пасивності мешканців Східної України будь-які політтехнології можуть виграти».

Щоправда, на думку О. Ключева, поки не до кінця зрозуміло, чи це ігри в сепаратизм місцевої влади, чи це вже

неконтрольований процес, пов'язаний з російськими грошима й ресурсами, щоб Росія мала всі можливості керувати перебігом подій в Україні.

Подібну думку висловив і заступник директора Агентства моделювання ситуацій О. Голобуцький. Аналітик переконаний, що провокування сепаратистських настроїв в Україні, а також інформаційна війна російських ЗМІ навколо невдоволення російськомовних українців є спробою прикрити помилку політичної ставки президента Росії В. Путіна на В. Януковича.

Більшість політиків та експертів не вважають, що федералізація якимось чином може стабілізувати ситуацію в Україні. Так, зокрема, голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко, переконаний, що федералізація неминуче стане лише інструментом легітимації розколу країни. «Стабільної федералізації в Україні не буде, це буде лише шлях до роз'єднання. Єдиний плюс такого розвитку подій може полягати лише в тому, що “за умов федералізації розлучення може відбутися відносно мирно, під контролем зовнішніх спостерігачів”. Оптимальний варіант для Української держави – адміністративна та політична децентралізація разом із розвитком місцевого самоврядування», – переконаний експерт.

Говорячи про федералізацію, експерти радять також не забувати, що за підсумками 2013 р. 18 областей отримали субвенцій і дотацій із держбюджета більше, ніж «заробили». До речі, Луганська область також належить до таких областей. Фахівці зазначають, що більшість «депресивних» областей за власний кошт не зможе утримувати навіть свою інфраструктуру, виплачувати заробітні плати бюджетникам і пенсії.

Також не можна погодитися з твердженням О. Голобуцького щодо проблеми українців, яку вони ніяк не можуть побороти: «У наших громадян є найбільша проблема: Південь думає, що прийде РФ і вирішить всі проблеми за них. Захід думає, що всі проблеми вирішить ЄС. Але ніхто не зможе вирішити проблем крім нас самих. Це треба розуміти».

Експерти зазначають, що розв'язати проблему із сепаратизмом можна, починаючи думати над тим, як залатати дірки в

бюджеті і як вийти з економічної кризи. Спільне вирішення цього питання сприятиме посиленню в країні об'єднаних тенденцій і, відповідно, послабленню сепаратистських настроїв (*Матеріал підготовлено за інформацією таких джерел: <http://ua.euronews.com/2014/02/27/is-crisis-hit-ukraine-moving-towards-separatism>; <http://lugansk.comments.ua/news/2014/02/28/140509.html>; <http://politika.lg.ua/2014/02/lider-go-lugancy-zayavil-o-sozdanii-tenevoj-obladministracii-v-luganskoj-oblasti>; http://zn.ua/POLITICS/efremov-v-luganske-zayavil-o-neobhodimosti-federalizacii-ukrainy-140357_.html; <http://donbass.ua/news/lugansk/2014/03/04/sessija-oblastnogo-soveta-nachalas-spozaranuku-i-bez-mitingujuschihfoto.html>; <http://cxid.info/zamestitel-mera-luganska-prizyvaet-gorojan-nepodderjivat-prorossiyskie-mitingi-n112676>). <http://conflict.rbc.ua/ukr/prokuratura-obzhaluet-reshenie-luganskogo-oblsoveta-o-nepriznanii-02032014223700>; <http://www.zavtra.com.ua/news/guns/300061>;*

<http://cxid.info/yugo-vostok-ukrainy-mojet-stat-bazoy-dlya-kontrrevolucii-mdash-nbsp-ekspert-n112675>; <http://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/3315551-u-luhansku-na-mitynhu-obraly-hubernatora>).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України О. Турчинов провів телефонну розмову з Президентом Парламентської асамблеї Ради Європи А. Брассор.

Під час телефонної розмови, що відбулася в середу за ініціативи ПАРЄ, сторони обговорили поточну ситуацію, яка склалася в Україні, особливу увагу приділивши подіям, що відбуваються нині на півострові Крим.

Стосовно тієї складної ситуації, що склалася в АР Крим, керівник парламенту назвав присутність збройних сил Російської Федерації на півострові «нічим невмотивованою агресією проти незалежної суверенної держави». Керівник парламенту повідомив, що особисто звернувся до міжнародних

інституцій з проханням надіслати своїх спостерігачів, «які б змогли оцінити ситуацію на місці».

У свою чергу А. Брассор підтвердила готовність «негайно направити експертів та спостерігачів до України».

«Ми вітаємо зміни, які відбуваються в Україні», – сказала вона, запевнивши співрозмовника, що ПАРЄ всіляко підтримає нову владу в її намірах захистити, зміцнити та реформувати країну (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 5.03).

***

У вівторок, 4 лютого, відбулася спільна зустріч Голови Верховної Ради України, в. о. Президента України О. Турчинова й Прем'єр-міністра України А. Яценюка з державним секретарем США Дж. Керрі. Про це УНН повідомили в прес-службі ВР.

Під час зустрічі сторони обговорили поточну ситуацію, що склалася в Україні. Особливу увагу співрозмовники приділили подіям, які відбуваються в Криму.

За словами О. Турчинова, пріоритетом для нового уряду є відновлення економіки України. «Ми успадкували майже повністю зруйновану економіку, тому зараз основним завданням для нас є відновлення всієї економічної системи нашої країни».

Голова парламенту наголосив, що дії РФ із введенням своїх збройних сил до Криму є «нічим іншим, як агресивними діями проти суверенної держави».

Разом з тим він висловив упевненість, що стратегічні партнери України й країни-гаранти її безпеки та територіальної цілісності, відповідно до Будапештського меморандуму, «зроблять усе можливе, щоб допомогти Україні захистити її територіальну цілісність».

Зі свого боку Дж. Керрі високо оцінив дії нової української влади зі стабілізації ситуації в країні, витримку та професійність дій військових нашої держави (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.03).

***

Т. Шевченко є об'єднавчою постаттю для України і всього світового українства, і достойне вшанування ювілею Кобзаря є іспитом на зрілість для української громадськості. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України, в. о. Президента України О. Турчинов, відкриваючи у середу парламентські слухання на тему: «Тарас Шевченко як постать світового значення (до 200-річчя з дня народження)».

«Я бачу особливий символізм у тому, що сьогодні з ім'ям Великого Т. Шевченка у наших серцях та думках ми повертаємо український парламент до нормального, планомірного життя», – зазначив він.

О. Турчинов висловив сподівання, що парламентські слухання допоможуть нам розпочати гідне, неформальне вшанування пам'яті геніального пророка, великого сина українського народу, по-новому покажуть відкриті для майбутніх поколінь, не обмежені кордонами обрії його невмирущої спадщини (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 5.03).***

***

Уряд Республіки Болгарія має наміри оздоровити влітку українських дітей, батьки яких загинули на Майдані. Про це міністр закордонних справ Республіки Болгарія К. Вігенін заявив під час зустрічі з Головою Верховної Ради України О. Турчиновим.

Крім того, у рамках зустрічі сторони обговорили події, що відбуваються в Україні, приділивши особливу увагу ситуації, яка склалася на півострові Крим. Сторони висловили стурбованість ситуацією, що склалася на Кримському півострові, наголосивши, що події в Криму можуть призвести до ескалації напруження в усьому Причорноморському регіоні.

«Ми вважаємо територіальну цілісність і державний суверенітет України. І готові тісно співпрацювати та всіляко підтримувати вашу країну», – сказав К. Вігенін (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 4.03).***

***

Голова Верховної Ради України О. Турчинов оголосив перерву в роботі парламенту до 10:00 наступного вівторка (11 березня. – Ред.).

За його словами, відповідно до календарного графіку парламенту, на цьому тижні запланована робота в комітетах, «що необхідно для того, щоб продовжувалась законотворча робота». «Разом з тим, – наголосив Голова ВР, – у зв'язку з тією ситуацією, що відбувається в АР Крим, я б просив народних депутатів не покидати Києва, щоб у разі потреби зібрати парламент для прийняття необхідних рішень» (**Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 4.03).**

***

Верховна Рада України ухвалила Постанову «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з підготовки проекту закону про розвиток і застосування мов в Україні».

Згідно з документом, Верховна Рада, зокрема, постановила: утворити Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з підготовки проекту закону про розвиток і застосування мов в Україні, «обрати її головою народного депутата України Кошулинського Руслана Володимировича».

Проект постанови було прийнято з урахуванням пропозицій, внесених під час розгляду.

Відповідний проект постанови зареєстровано за № 4347 (**Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 4.03).**

***

Верховна Рада України прийняла за основу проект закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо уточнення обліку та реєстрації платників податків».

Законопроектом передбачається усунути неузгодженість положень Податкового кодексу України із законодавством Ук-

раїни, яке визначає правовий зміст громадянства України, статус іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні, регулює відносини, пов'язані з реєстрацією місця проживання особи.

Зокрема, у п. 70.1 ст. 70 Податкового кодексу пропонується виключити абзац 7, згідно з яким «фізична особа, яка є резидентом іноземної країни, тобто не проживає в Україні, може бути взята на облік за місцем реєстрації свого перебування (проживання) на території України», а в абзаці 2 підпункту 170.11.1 п. 170.11 ст. 170 – речення «у випадку, якщо особа має право постійного проживання на території іноземної країни, вона вважається такою, що не проживає в Україні».

Відповідний законопроект зареєстровано за № 4295 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 4.03).

***

Голова Комітету з питань європейської інтеграції Г. Немиря провів зустріч з головою Комітету у закордонних справах Національних зборів Франції Е. Гігу.

Сторони обговорили питання двостороннього співробітництва та обмінялися думками щодо ескалації конфлікту в Криму з боку Росії.

«Акт агресії з боку Росії створив загрози не тільки суверенітету та територіальній цілісності нашої держави, а й загрожує руйнуванням усєї системи регіональної та міжнародної безпеки», – наголосив Г. Немиря.

У свою чергу Е. Гігу висловила підтримку суверенітету України та закликала й надалі демонструвати стриманість перед обличчям агресії (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 4.03).

***

Межпарламентская рабочая группа по изменениям в Конституцию Крыма и расширению полномочий автономии будет создана в ближайшее время. Об этом сообщил депутат Верховной Рады от Партии регионов Н. Шуфрич, выступая на заседании ВР.

По его словам, соответствующая договоренность была достигнута в ходе переговоров между депутатами Верховной Рады и Верховной Рады Крыма. «Был озвучен целый пакет тех вопросов, которые поднимаются парламентом и общественностью автономии», – сказал Н. Шуфрич.

Напомним, ранее экс-министр экономики Украины П. Порошенко пытался провести переговоры с новым руководством Крыма об урегулировании ситуации, однако был заблокирован митингующими пророссийски настроенными активистами и под охраной милиции был вынужден поспешно уехать.

Как сообщалось, новое руководство Крыма планирует на 30 марта проведение на полуострове референдума по вопросу расширения прав автономии. Глава ВР Крыма В. Константинов сообщил, что при этом местные власти руководствуются Конституцией Крыма (*МинПром – інформація бизнес-класа* (<http://minprom.ua>). – 2014. – 4.03).

***

Законопроект, що передбачає вступ України в НАТО, внесений у Верховну Раду.

Законопроект, що передбачає відновлення процесу інтеграції України в НАТО, зареєстрований у середу у Верховній Раді. Авторами законопроекту про внесення змін до деяких законів України (про забезпечення і гарантування національної безпеки України) є депутати ВР від фракції «Батьківщина» Б. Тарасюк, В. Королюк та О. Чорноволенко, передає УНН з посиланням на прес-службу ВР України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.03).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Ми закінчуємо формувати владу в регіонах. Про це заявив в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов на брифінгу.

«У першу чергу це пов'язано з відновленням виконавчої влади», – сказав О. Турчинов та поінформував, що він за

поданням уряду підписав укази щодо призначення глав обласних адміністрацій.

«Ми почали другий етап відновлення виконавчої влади – формування влади в регіонах», – сказав він. При цьому Голова Верховної Ради наголосив, що у східних і південних регіонах на керівні посади призначаються люди, які відомі в регіоні, мають вплив та авторитет (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*. – 2014. – 3.03).

***

Виконуючий обов'язки Президента О. Турчинов підписав ряд указів про звільнення очільників райадміністрацій у різних регіонах країни, повідомляє УНН, посилаючись на прес-службу глави держави.

Звільнено багатьох керівників райадміністрацій у Кіровоградській, Вінницькій, Миколаївській, Київській, Одеській і Сумській областях.

Нагадаємо, Прем'єр-міністр України А. Яценюк пообіцяв від імені уряду наділити органи місцевого самоврядування більшими повноваженнями (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>)*. – 2014. – 5.03).

***

Народный депутат от фракции «Батьківщина» С. Пашинский назначен и. о. главы Администрации Президента Украины. Соответствующий указ в среду подписал и. о. Президента Украины А. Турчинов.

В тексте указа, который обнародован на официальном сайте Президента Украины, в частности, сказано, что исполнение полномочий главы Администрации Президента Украины временно возлагается на С. Пашинского. Напомним, С. Пашинский родился 14 октября 1966 г., в с. Зорное Ровненской области. Он является народным депутатом Украины пятого, шестого и седьмого созывов, заместителем председателя партии ВО «Батьківщина». Бывший глава Администрации Президента А. Ключев, который был назначен на эту должность

24 января 2014 г., в настоящее время находится в розыске. А. Ключев разыскивается следственным управлением СБУ по статье Уголовного кодекса «Умышленное убийство двух и более лиц» (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2014. – 5.03).

***

Тимчасово виконуючий повноваження глави Адміністрації Президента України С. Пашинський провів зустріч з керівниками структурних підрозділів Адміністрації Президента.

Новопризначений керівник АПУ окреслив завдання, які стоять перед державними службовцями на найближчу перспективу, зокрема з огляду на повернення до Конституції 2004 р. За словами С. Пашинського, одним із завдань АПУ є постійний моніторинг ситуації в країні й координація роботи з органами місцевої влади (*Офіційне інтернет-представництво виконуючого обов'язки Президента України* (www.president.gov.ua). – 2014. – 5.03).

***

Кабінет Міністрів прийме рішення про додаткове фінансове забезпечення і виплати для військовослужбовців Збройних сил України. Про це повідомив Прем'єр-міністр України А. Яценюк під час засідання уряду в середу, 5 березня. Від імені уряду України Прем'єр-міністр висловив слова найвищої подяки Збройним силам України і Військово-Морським силам Збройних сил України, розташованим на території Автономної Республіки Крим.

А. Яценюк нагадав, що 4 березня звернувся до міністра оборони й міністра фінансів з вимогою негайно підготувати проекти рішень про допомогу Збройним силам України (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua). – 2014. – 5.03).

***

Український уряд виконує й виконуватиме всі соціальні зобов'язання перед українцями, які проживають на території автономії. На цьому наголосив Прем'єр-міністр Ук-

раїни А. Яценюк у середу, 5 березня, під час засідання уряду та селекторної наради з головами облдержадміністрацій.

«За останні два дні ми перерахували на територію АР Крим для покриття соціальних та інших видатків 60 млн грн», – повідомив Прем'єр-міністр. За його словами, попри неймовірну заборгованість автономії за споживання енергоносіїв, уряд забезпечує постачання енергоносіїв на територію Криму. А. Яценюк також підкреслив, що «після того, як російські танки і військовослужбовці з'явилися у Криму, курортного сезону фактично не буде». У зв'язку з цим, Прем'єр-міністр звернувся до міністра фінансів О. Шлапака відкоригувати доходи автономії: «Їм прийдеться допомагати і збільшувати обсяги дотації для того, щоб втримати соціальну ситуацію у Криму» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua).* – 2014. – 5.03).

***

Можливості, які Україна отримає за рахунок пакетів економічної і фінансової допомоги від США, ЄС і МВФ, дадуть змогу стабілізувати економічну ситуацію. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк під час засідання уряду та селекторної наради з головами облдержадміністрацій у середу, 5 березня.

Він нагадав, що 6 березня в Брюсселі відбудеться позачерговий саміт глав держав і урядів країн Європейського Союзу, у якому Прем'єр-міністр України візьме участь на запрошення Ради Європейського Союзу.

А. Яценюк підкреслив, що державний секретар США оголосив про перший пакет економічної допомоги, який отримає Українська держава: «Сподіваюся, у найкоротші терміни – сьогодні і завтра – наші європейські партнери також оголосять про економічний пакет фінансової допомоги для України».

«Ситуація з державними фінансами є дуже складною. Ті можливості, які ми отримаємо за рахунок пакетів економічної і фінансової допомоги від США, ЄС і МВФ, дадуть нам можливість стабілізувати економічну ситуацію», – підкреслив Прем'єр-міністр.

Він також наголосив, що російська військова агресія на території України має не лише політичні й безпекові, а й економічні наслідки (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 5.03*).

***

Український Прем'єр А. Яценюк заявляє, що Крим залишиться в складі України, але місцева влада може отримати більш широкі повноваження. Про це він сказав в інтерв'ю Associated Press.

А. Яценюк розповів журналістам, що може бути створена спеціальна робоча група, яка «вивчить можливість надання АР Крим додаткової автономії».

Глава українського уряду спростував інформацію про те, що Київ веде з Вашингтоном переговори про отримання фінансової допомоги в обмін на розміщення системи протиракетної оборони. «Це неправда. Ми не ведемо переговорів з урядом Сполучених Штатів про розміщення на нашій території будь-яких збройних сил», – запевнив А. Яценюк.

Як відомо, посол України в Мінську М. Єжель заявив, що можливість розміщення в Україні американської ПРО в обмін на отримання Києвом фіндопомоги від США може бути предметом переговорів. Однак пізніше у МЗС спростували цю інформацію (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2014. – 5.03*).

***

У вівторок, 4 березня, Прем'єр-міністр України А. Яценюк зустрівся зі спеціальним представником головуючого в Організації з безпеки і співробітництва в Європі Т. Гульдманом.

Сторони обговорили ситуацію в АР Крим. Т. Гульдман поінформував про консультації ОБСЄ у Відні й зазначив, що ОБСЄ має намір бути «більше залученою до врегулювання ситуації в Криму». А. Яценюк підтримав наміри ОБСЄ щодо їхніх зусиль для вирішення ситуації в АР Крим.

Представники ОБСЄ наголосили, що будь-які кроки з урегулювання ситуації мають бути здійснені з огляду на міжнародне законодавство.

На зустрічі також обговорювалося мовне питання в Україні. Представники делегації ОБСЄ зазначили про підтримку в розробці українською владою нового мовного законодавства (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 4.03*).

***

Виконуючий обов'язки міністра закордонних справ А. Дешиця прибув до Парижа для участі в ініційованих американською стороною консультаціях з країнами – учасницями Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (Будапештський меморандум).

Крім того, керівник зовнішньополітичного відомства України проведе двосторонні переговори з міністром закордонних справ Франції Л. Фабіусом (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 5.03*).

***

Виконуючий обов'язки міністра закордонних справ України А. Дешиця прийняв першого заступника Генерального секретаря ООН Я. Еліассона.

Я. Еліассон перебуває в Україні на прохання Генерального секретаря ООН з метою безпосереднього ознайомлення з розвитком ситуації в нашій державі.

Сторони були одностайні в необхідності неухильного дотримання основоположних норм і принципів Статуту ООН, насамперед щодо мирного врегулювання спорів, та наголосили на першочерговості завдання із збереження державного суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України. «Спокій, міжнародна солідарність і мир – ось три головних сигнали України», – заявив А. Дешиця.

Під час зустрічі обговорено можливі шляхи залучення потенціалу ООН до деескалації ситуації в Автономній Республіці Крим, зокрема через сприяння забезпеченню міжнародної моніторингової присутності в АРК. Домовлено опрацювати питання відвідання Криму Спеціальним посланником Генерального секретаря ООН Р. Серрі, який перебуває

в Україні разом з Я. Еліассоном (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2014. – 4.03).

***

4 березня відбулася телефонна розмова міністра енергетики та вугільної промисловості Ю. Продана з Єврокомісаром з енергетичних питань Г. Оттінгером.

Особлива увага була приділена низці питань щодо стабільності функціонування енергетичної галузі України у складні для країни часи.

Ю. Продан запевнив, що на сьогодні робота паливно-енергетичного комплексу України, включаючи об'єкти підвищеної небезпеки (атомні електростанції, ТЕС, ГТС), проходить в штатному режимі.

Г. Оттінгер під час розмови підтвердив підтримку ініціативи України щодо питань диверсифікації поставок природного газу із країн Європи.

Ю. Продан наголосив, що Україна готова докласти максимум зусиль та виконати вимоги Міжнародного валютного фонду з метою отримання кредитів, необхідних для реконструкції газотранспортної системи України, та подальшої співпраці. Міністр зазначив, що уряд України має намір терміново відновити переговори між Україною та Європейським інвестиційним банком щодо фінансування проекту «Модернізація та реконструкція магістрального газопроводу Уренгой – Помари – Ужгород».

Єврокомісар підтвердив готовність надати підтримку діяльності уряду щодо реформування енергетичного сектору та інтеграції енергетики України до енергетичних ринків ЄС.

Міністр прийняв пропозицію щодо участі у слуханні на тему реформ Енергетичного Співтовариства, які відбудуться у Європарламенті (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2014. – 4.03).

***

Міністр Кабінету Міністрів України О. Семерак провів зустріч з делегацією Національних зборів Французької Республіки на чолі з депутатом Національних зборів Фран-

цузької Республіки від департаменту Сена-Сен-Дені, головою Комісії у закордонних справах Е. Гігу.

Під час зустрічі сторони обговорили питання внутрішньо-політичної ситуації в Україні, зокрема, що стосуються російсько-українського конфлікту на Кримському півострові. О. Семерак наголосив, що уряд України демонструє «максимальну витримку». За його словами, «були надані відповідні розпорядження Збройним силам України – не покидати дислокацію своїх військових частин, не застосовувати зброю під час можливих провокацій».

Під час зустрічі сторони також обговорили актуальні питання економічного та політичного характеру.

Зокрема, ішлося про те, що Україна розраховує на відновлення програми євроінтеграції та підтримку з боку Франції та ЄС у якнайшвидшому відновленні співпраці з міжнародними фінансовими інституціями, в першу чергу – з МВФ. «Ми розраховуємо на підтримку з боку Франції у прагненні України щодо відновлення програми співпраці з Міжнародним валютним фондом», – сказав О. Семерак.

Він повідомив, що 6 березня планується участь Прем'єр-міністра А. Яценюка у саміті Ради Європи у Брюсселі.

О. Семерак також зазначив, що Україна розраховує на експертну допомогу Франції для реалізації конкретних проектів у рамках продовження в Україні внутрішніх реформ. «Ми прийняли рішення щодо запрошення експертів, які могли б працювати радниками у міністерствах українського уряду», – сказав міністр Кабінету Міністрів.

У свою чергу Е. Гігу запевнила у підтримці прагнень України (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 4.03*).

***

Державна прикордонна служба України повністю контролює ситуацію на кордоні. Про це на брифінгу в Будинку уряду повідомив перший заступник голови Держприкордонслужби П. Шишолін. За його словами, державний кордон охороняється, незважаючи на військову агресію Росії. За весь час протистояння жоден підрозділ прикордонслужби не покинув місце несення служби.

При цьому П. Шишолін повідомив, що на сьогодні російські збройні формування заблокували вісім підрозділів Державної прикордонної служби України, однак їхня робота не припиняється. «Ми першими прийняли удар агресора. Найбільше в перші дні довелося діяти прикордонникам у непростих бойових умовах. На сьогодні вісім підрозділів Державної прикордонної служби заблоковані збройними формуваннями іншої держави. Але всі продовжують виконувати завдання з інших місць дислокації, з інших запасних пунктів керування», – сказав перший заступник голови Держприкордонслужби.

Зокрема, два загони морської охорони – севастопольський і керченський – передислоковані, відповідно, до Одеси та Бердянська, і з нових місць дислокації продовжують охороняти морський кордон держави.

Разом з цим він наголосив, заяви про нібито масові в'їзди автобусів з екстремістами безпідставні та не відповідають дійсності. «На сьогодні повністю контролюється потік транспортних засобів і осіб на українсько-російському кордоні. Цей потік знизився майже наполовину. За останню добу пропущено 26 тис. осіб на всій ділянці українсько-російського кордону», – заявив П. Шишолін. При цьому він додав, що, забезпечуючи безпеку громадян, прикордонники працюють над недопущенням провокаторів з Росії, які підбурюють українське суспільство в східних областях. «За добу не пропущено понад 500 таких людей», – повідомив він.

П. Шишолін також наголосив, що фіксуються випадки так званого мародерства: «Я можу вам назвати мародерство не з боку самооборони, а з боку збройних сил Російської Федерації. У мене познімали системи космічного зв'язку з Сімферопольавіа, у мене зняли устаткування із засобів зв'язку в окремих пунктах керування в штабах. Є одне пояснення – для збереження. Але жодна одиниця зброї зі складів, з місць зберігання не втрачена. Ми продовжуємо охороняти всі наші арсенали» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 5.03).

ПОЛІТИКА

Количество жертв акций протестов, начиная с 30 ноября 2013 г., увеличилось до 99 человек. Об этом сообщила пресс-служба Министерства здравоохранения Украины. В частности, 5 марта в госпитале МВД умер один милиционер, который был ранен во время массовых акций протеста в украинской столице.

В пресс-службе отметили, что по состоянию на 6:00 часов утра 5 марта текущего года с 10:20 18 февраля с места обострения столкновений в центре Киева к бригадам экстренной медицинской помощи и в учреждения здравоохранения за медпомощью обратились 1 039 пострадавших. Из них 676 – госпитализированы. Отмечается, что на лечении в учреждениях здравоохранения Киева сейчас находятся 210 чел. (*УРА-Информ (<http://ura-inform.com>). – 2014. – 5.03*).

***

Первый Президент Украины Л. Кравчук заявил, что президентские выборы 25 мая могут не состояться. Об этом он заявил в эфире телеканала «112 Украина».

«Если, скажем, такая ситуация, как сегодня, то я даже думаю, что эти выборы могут не состояться. В восточных регионах, в южных регионах...я не знаю, как в такой ситуации можно проводить выборы в Крыму, в Донецкой области, в Луганской области... В других областях, где опять же начали активизироваться политические силы, которые ставят под сомнение внутреннюю политику Украины, которые ставят под сомнение позицию украинских властей, саму украинскую власть, которая недавно пришла в свои кабинеты. Это будет чрезвычайно сложно...», – заявил Л. Кравчук.

Отметим, что президентские выборы состоятся 25 мая, также в этот день пройдут выборы мэра Киева и депутатов Киевсовета. Кроме того, 25 мая выборы назначены в Черновцах, Херсоне, Николаеве и Одессе (*Українська правда (112.UA (<http://112.ua/politika/kravchuk-schitaet-hto-vybory-25-maya-mogut-ne-sostoyatsya-30188.html>). – 2014. – 5.03*).

***

Министерство иностранных дел заявляет об увеличении численности российских судов, военных и авиации в Крыму. Об этом на брифинге сказал директор департамента информационной политики МИДа Е. Перебийнис.

«Начали с работы по фортификационному обустройству позиций и районов, которые контролируются частями и подразделениями вооруженных сил Российской Федерации, усиливается присутствие судов России в акватории территориального моря Украины. Увеличивается количество военного контингента России, активизируется использование бронетехники и авиации», – отметил он, рассказывая о происходящем в Крыму 3–4 марта. Он также сказал, что 3–4 марта, по данным Государственной пограничной службы, обстановка в Крыму оставалась очень сложной и напряженной.

Как сообщалось, количество пребывающих в Крыму российских военнослужащих не уменьшилось после указа президента России В. Путина о прекращении военных учений Западного и Центрального военных округов у украинской границы (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2014. – 4.03).

***

Из РФ переправлено около 50 танков через Керченский пролив. За последние часы появляется информация о переброске в АР Крым российскими оккупантами более 1 500 человек личного состава на десантных кораблях (БДК). Скорее всего, речь идет о ротации, о замене части российского оккупационного контингента, который действует в Крыму.

Кроме того, появилась информация о том, что осуществляется переброс из Российской Федерации через Керченский пролив бронетехники. На сегодня переправлено уже более 50 танков (*SiteUA.org* (<http://news.siteua.org/Россия/532416>). – 2014. – 5.03).

***

Російські війська зруйнували об'єкти в зенітно-ракетному полку на Фіоленті в Севастополі. Про це повідомляє

глава медіа-центру Міноборони в Криму В. Селезньов. За його словами, «частина заблокована, розбита апаратура керування, стартові позиції ракет під контролем російських військ».

У штабі ВМС України в Криму «Українській правді» повідомили, що там поки все спокійно, а інформацію про те, що російські солдати не пропустили машину із продуктами – не підтвердили. За словами співрозмовника, у середу машина із продовольством ще не під'їжджала.

Між тим, за інформацією В. Селезньова, у вівторок, 4 березня, у штабі Військово-Морських сил України в Севастополі пройшла зустріч в. о. командуючого ВМС України контр-адмірала С. Гайдука з командуючим Чорноморським флотом РФ віце-адміралом О. Вітко й керівником виконавчої влади Севастополя О. Чалим. Крім того, за інформацією В. Селезньова, російські військові хочуть розгорнути в Євпаторії зенітно-ракетний комплекс «Бук».

Увечері у вівторок, 4 березня, близько 150 російських військовослужбовців спробували взяти під контроль зенітно-ракетний полк тактичної групи «Крим» у Євпаторії. Вони висунули вимогу скласти зброю й заважають нормальному несенню служби українськими військовослужбовцями.

За інформацією командира тактичної групи «Крим» генерал-майора О. Струцинського, російські військовослужбовці запропонували українським зенітникам спільно заступити на бойове чергування й розгорнути зенітно-ракетний комплекс «Бук». На думку генерал-майора О. Струцинського, таке втручання російських військових може створити небезпеку несанкціонованого застосування зброї проти літальних апаратів у повітряному просторі України (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 5.03).

***

По состоянию на вечер 5 марта на Крымском полуострове заблокированы семь украинских воинских частей.

Уже несколько дней в осаде находятся части в поселках Перевальное, Новоозёрное, Новофёдоровка, а также в Феодосии, Бахчисарае на мысе Фиолент в Севастополе.

Под контролем вооруженных людей отряд зенитно-ракетного полка в Евпатории, склады с боеприпасами в Севастополе и аэропорты в Бельбеке и Кировском.

Также заблокированы корабли украинского флота в Севастопольской, Стрелецкой бухтах и в заливе Донузлав.

Под контролем вооруженных отрядов находятся трассы на полуострове. Блок-посты стоят на дорогах в районе Армянска и Чонгара.

Таким образом, в Крыму остаются заблокированными 11 объектов и две транспортные магистрали (*Подробности* (<http://podrobnosti.ua>). – 2014. – 05.03).

***

6 березня російські військові затопили корабель «Очаків» у бухті Донузлав, блокада військових частин триває.

Станом на ранок у Севастополі біля штабу командування ВМСУ російських військових немає, проте триває блокада представниками проросійських сил. Про це на своїй сторінці у Фейсбук повідомив кривінич Кримського медіацентру Міноборони В. Селезньов, передає УНН.

За його словами, російські військові повернулися у селище Перевальне. Там вони виставили пости оточення. Блокада 36-ї бригади триває. Без змін ситуація в Керчі та Феодосії – там також триває блокада.

Саки, Новоозерне, Євпаторія – блокада військових частин у цих населених пунктах знята, російські військові на техніці поїхали у бік Севастополя. В якості подарунка нашим – затопили на вході в бухту Донузлав старенький корабель «Очаків», тим самим заклавши вихід з бухти для наших кораблів.

«Частина «зелених чоловічків» покинули свої позиції на аеродромі Бельбек. Там залишилося близько двох десятків автоматників у військовій формі, які несуть службу на українській авіабазі, але в списках ЗС України не значаться. Припускаю, що нічна активність «зелених чоловічків» пов'язана з прибуттям до Криму міжнародних спостерігачів», – зазначив В.Селезньов. Як повідомляв УНН, сьогодні вночі російські війська почали рити окопи біля заблокованих

військових частин в Криму (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 6.03).

***

В Чорне море дозволили увійти не авіаносцю, а ракетному крейсеру США. Про це повідомило джерело Еспресо TV, вказавши назву корабля.

Це ракетний крейсер USS Mobile Bay проекту «Тікондерога». Типове завантаження ракетних пускових установок на крейсерах типу «Тікондерога» – 26 крилатих ракет «Томагавк», 16 протичовнових ракет і 80 ЗУР «Стандарт-2» – всього 122 ракети в двох модулях.

Нагадаємо, вчора ЗМІ повідомляли, що турецька влада дала дозвіл американському авіаносцю перетнути Босфорську протоку впродовж наступних двох дні (*Espresso.tv* (http://espresso.tv/new/2014/03/06/do_krymu_yde_raketnyy_kreyser_ssha_mobile_bay)). – 2014. – 6.03).

***

Імовірність конфлікту існує не тільки в Криму, але й на східному та північному кордонах України. Про це заявив журналістам секретар Ради національної безпеки й оборони А. Парубій.

Крім того, А. Парубій повідомив, що напередодні у вівторок «близько 15 вертольотів на наднизьких висотах наближались до кордону України й уздовж кордонів пролітали кілька кілометрів і зникали».

Під час відвідування київської військової частини А. Парубій висловив подяку службовцям внутрішніх військ і представникам самооборони, які, як зазначив А. Парубій, успішно стежили за громадським порядком біля дипломатичних установ (*Українська правда* (www.pravda.com.ua)). – 2014. – 5.03).

***

МВС і СБУ почали операцію «Кордон», аби не допустити в'їзду в Україну російських екстремістів. Про це повідомляє Державна прикордонна служба України, пише zn.ua.

На українсько-російському кордоні виставляються додаткові наряди прикордонників і застосовується спецтехніка.

«Прикордонники продовжують стримувати удар військово-службовців ЧФ РФ, спецназу та спецслужб, пов'язаний з блокуванням органів і підрозділів охорони кордону України на території Криму», – ідеться у повідомленні прикордонників.

При цьому в Прикордонній службі зазначили, що українські прикордонники продовжують виконувати свої безпосередні обов'язки з охорони державного кордону України.

Також наголошується, що, незважаючи на пошкодження системи зв'язку, уся керівна ланка керування охороною держкордону продовжує функціонувати належним чином, використовуючи тимчасові пункти дислокації. Більшість персоналу органів і підрозділів охорони кордону, які були блоковані, виявили бажання продовжувати службу, і нині організовано передислокацію (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 5.03).

***

Окружной административный суд Киева признал незаконным решения Верховного Совета Крыма о назначении С. Аксенова председателем Совета министров автономии и проведения референдума по вопросу расширения полномочий АР Крым. Об этом сообщает пресс-служба Генеральной прокуратуры Украины.

«4 марта Окружной административный суд г. Киева удовлетворил ходатайство об обеспечении иска Генеральной прокуратуры Украины о признании противоправными и отмене решений ВС Крыма о выражении недоверия Совету министров Крыма и прекращения ее деятельности, назначение С. Аксенова на должность председателя Совета министров АР Крым, а также организации и проведения местного референдума по вопросам совершенствования статуса и полномочий автономии», – говорится в сообщении (*Електронні Віснї (http://elvisti.com)*. – 2014. – 5.03).

***

В ООН ожидают переговоров между Киевом и Москвой, а пути решения конфликта видят в дипломатической деэскалации. Об этом, находясь с визитом в Украине, заявил заместитель Генерального секретаря ООН Я. Элиассон.

Также дипломат отметил, что для направления миротворцев в Крым необходимо решение Совета Безопасности ООН. Я. Элиассон также сообщил, что его коллеги начинают работу по выявлению в Крыму фактов нарушений прав человека и других преступлений.

На днях в Украину прибудет помощник Генсека ООН И. Симонович, он, в частности, планирует посетить восточные регионы Украины и Крымский полуостров (***Статус*** (<http://statuspress.com.ua/videonews/oon-ne-otpraviv-mirotvorcev-v-krym-bez-resheniya-soveta-bezopasnosti.html>)). – 2014. – 6.03).

***

Старший радник генсека ООН Р. Серрі, якого напередодні у Криму викрали невідомі, залишив півострів. В українському МЗС повідомили – старший радник почувається добре і його життя нічого не загрожує. Р. Серрі залишив Крим одразу після звільнення і скасував прес-конференцію, яку планував провести вчора ввечері. Журналісти чекали на нього і у сімферопольському аеропорту, але він до них так і не вийшов. За попередньою інформацією, Р. Серрі вирушив до Туреччини.

Нагадаємо, спец-представник ООН Р. Серрі прибув до Криму за дорученням Генсека ООН Пан Гі Муна. Він мав з'ясувати, що відбувається на півострові. Р. Серрі відомий як координатор близькосхідних проєктів. Цьогоріч він уже кілька разів бував в Україні (***Подробности*** (<http://podrobnosti.ua/podrobnosti/2014/03/06/962801.html>)). – 2014. – 6.03).

***

США не удалось убедить своих европейских партнеров ввести экономические санкции против России. Вашингтон объявил о замораживании военного, торгового и инвестиционного

сотрудничества с Москвой, заявил и о возможном расширении «списка Магнитского». Однако большинство стран ЕС не собираются замораживать экономические отношения с РФ и готовы ограничиться лишь ужесточением визового режима, пишет Коммерсант-Украина в статье «Европейский пассив».

Обсуждение возможных санкций против РФ вызвало серьезные разногласия между США и странами ЕС. Накануне Вашингтон объявил о том, что из-за событий в Украине Пентагон «приостанавливает все военные контакты» с Россией, отказывается от проведения «совместных учений, двусторонних встреч, обмена военно-морскими делегациями и планирования конференций». Одновременно стало известно о прекращении переговоров по вопросам двусторонней торговли и инвестиций.

Представитель Совета национальной безопасности США К. Хейден предупредила, что эти меры – только «часть ответа» на действия РФ в Украине.

Впрочем, в Вашингтоне признают, что без поддержки Европы эти санкции вряд ли будут эффективными: объем товарооборота США с РФ составляет 40 млрд дол. в год, а европейских стран – 460 млрд дол. «Мы должны убедиться, что европейцы поддержат действия США, – заявил спикер сената Г. Рид. – Введение санкций затронет и их интересы».

Но, несмотря на все усилия США, европейские страны пока не готовы к введению жестких мер (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 5.03).

***

Совет Евросоюза согласовал предварительный санкционный список из украинцев, которые виновны в насилии против протестующих. Совет Европейского Союза согласовал предварительный санкционный список из 18 украинцев, которые, по мнению Брюсселя, виновны в насилии и использовании чрезмерной силы против протестующих. Отметим, что имена оказавшихся в списке не сообщаются. Ранее министры иностранных дел стран Европейского Союза решили ввести точечные санкции, в частности, заморозку активов и запрет

на выдачу им виз, но ранее Евросоюзу не удавалось согласовать конкретный список лиц, против которых будут действовать данные санкции.

В свою очередь глава МИД РФ С. Лавров заявил о том, что угроза введения санкций в отношении Украины похожа на шантаж (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2014. – 5.03).

***

Дипломатичні зусилля для розв'язання кризи в Україні триватимуть. Про це за підсумками переговорів у Парижі заявив держсекретар США Дж. Керрі, повідомляє УНН з посиленням на «Радіо Свобода».

Зокрема, він назвав “жорсткою” свою зустріч з міністром закордонних справ Росії С. Лавровим і додав, що сторони продовжать діалог сьогодні в Римі.

«Ми домовилися продовжити дискусії з Росією, з українцями, щоб побачити, як ми можемо допомогти нормалізувати ситуацію і подолати кризу. Ці наміри є спільними для Росії, США, європейських країн та українців. Всі сторони погодилися, що важливо спробувати вирішити проблеми шляхом діалогу», – наголосив Дж. Керрі.

Нагадаємо, у паризьких консультаціях брали участь також міністри закордонних справ Англії, Франції та України. Водночас сісти за один стіл зі своїм українським колегою А. Дешицею міністр закордонних справ Росії С. Лавров відмовився (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 6.03).

***

Литва запретила въезд в страну 18 украинским бывшим чиновникам, подозреваемым в нарушении прав человека. Об этом написал министр иностранных дел Литвы Л. Линкявичус на своей странице в социальной сети. Литва ввела национальный визовый запрет для 18 бывших украинских чиновников, подозреваемых в нарушении прав человека и применении силы. Об этом говорится в сообщении. При этом, Л. Линкявичус не назвал конкретные фамилии чиновников,

которым будет отказано во въезде в Литву (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2014. – 5.03).

***

Съезд Партии регионов состоится 15 марта 2014 г. в Донецке. Такое решение было принято политсоветом ПР, сообщает пресс-служба партии.

«Политсовет Партии регионов решил: созвать XIV съезд ПР (второй этап) 15 марта 2014 г. в г. Донецке», – говорится в сообщении.

Решение политсовета подписал и. о. главы ПР, экс-спикер парламента В. Рыбак. Об этом сообщает РБК-Украина (*Електронні Віснї* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 5.03).

***

Заместитель главы Партии регионов С. Тигипко настаивает на демократизации политсилы, на пополнении ее рядов «прогрессивными и инициативными людьми».

По словам политика, необходимы шаги по обновлению и реформированию партии – «тайное голосование за лидера, обновление устава и программы, ротация кадров, ликвидация должности “Почетного лидера”».

«В партию должны прийти новые прогрессивные и инициативные люди, которые смогут укрепить ее своими идеями и стать надежными соратниками тем, кто уже много лет является преданным членом нашей политической силы», – считает С. Тигипко.

Депутат также отметил, что партия продолжает очищаться от случайных людей, которые приходили в нее только ради решения своих личных интересов благодаря членству в партии власти. Об этом сообщает Корреспондент.net (*Електронні Віснї* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 5.03).

***

Экс-премьер-министр Ю. Тимошенко обещает способствовать принятию закона об импичменте Президента в случае, если народ изберет ее на пост главы государства.

Также Ю. Тимошенко считает, что должны быть созданы реальные механизмы отзыва депутатов и даже правительства. «Когда закончатся выборы, мы должны создать механизмы отзыва Президента, парламента, каждого депутата и даже правительства. Мы должны построить совершенно другие полномочия народа и принять их на конституционном уровне». Об этом сообщает Украинская служба ВВС (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 4.03).

***

Хоча кандидатури в новий уряд «затверджувалися» спочатку Майданом, а потім парламентом, народним Кабмін так і не став. Про це заявляє В. Воюш, координатор економічних програм Громадського руху «Український вибір», передає УНН.

«Більшість його членів – уродженці Західної України, тому інтереси Півдня і Сходу практично не враховані у новому уряді», – зазначає він.

Так, за словами В. Воюша, в. о. міністра оборони І. Тенюх – націоналіст, і його призначення на високу військову посаду на тлі подій в Криму може тільки загострити ситуацію.

Несхвально експерт відгукується і про призначення С. Квіта міністром освіти, так як його кандидатуру не сприймуть на Півдні і Сході України.

«Ключові посади роздані своїм – або помаранчевим, або близьким друзям і соратникам. Активістам майдану довірили тільки Мінкультури і Мінспорту – міністерства, які першими впадуть при посиленні економічної кризи, – заявляє В. Воюш. – Перезавантаження влади, яке обіцяли політики майдану, закінчилося тривіальною зміною персоналій у владних кабінетах. Ці люди вже керували країною. Ми добре пам'ятаємо, як, дорвавшись до влади, навіть ті чиновники, “руки яких нічого не крали”, ставали корупціонерами та казнокрадами».

Координатор економічних програм руху стверджує, що для виведення країни з політичної кризи потрібні кардинальні заходи, які не дадуть змоги чиновникам зловживати владою та

службовим становищем. Для цього «Український вибір» пропонує ухвалити новий закон «Про всеукраїнський та місцеві референдуми за народною ініціативою» і зміни до Конституції в частині проведення референдумів, що дасть можливість контролювати чиновників на всіх рівнях – і в центрі, і в регіонах (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 5.03).

ЕКОНОМІКА

ЄБРР готовий інвестувати в Україну 5 млрд євро до 2020 р.

Європейський банк реконструкції і розвитку готовий інвестувати в Україну щонайменше 5 млрд євро до 2020 р. в рамках скоординованої міжнародної програми фінансової допомоги на підтримку структурних і макроекономічних реформ.

Як зазначається в повідомленні на сайті банку, сума інвестицій може збільшитися, якщо дозволять економічні обставини. «ЄБРР вважає вкрай важливим для довіри інвесторів, щоб Україна узгодила програму макроекономічної стабілізації з Міжнародним валютним фондом», – йдеться в документі (*Radio Свобода* (<http://www.radiosvoboda.org>). – 2014. – 6.03).

***

Міністерство фінансов України на плановом аукціоні по розміщенню облигацій внутрішнього державного займа (ОВГЗ) 4 марта привлекло в госбюджет 1 млрд грн, сообщается на сайте министерства.

Согласно сообщению, все средства привлечены в результате размещения облигаций в национальной валюте сроком обращения пять лет под 11,5 % годовых по единственной поданной заявке.

По информации Минфина, госдолг находится в пределах, установленных Бюджетным кодексом и законом «О Государственном бюджете Украины на 2014 год».

Напомним, в феврале Минфин провел пять аукционов по размещению ОВГЗ, во время которых в госбюджет привлече-

но 6,615 млрд грн, в то время как облигации в валюте не размещались. В марте Минфин планирует провести еще три аукциона по продаже ОВГЗ – 11, 18 и 25 марта (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 5.03).

***

Керівники всіх банків країни отримують вільний доступ до Національного банку України. Таке рішення прийняв голова НБУ С. Кубів, повідомили в прес-службі НБУ, передає УНН. С. Кубів заявив, що відтепер НБУ вестиме прозору та відкриту політику щодо банків на паритетних засадах. Крім того, за його словами, практика зустрічей з усіма групами банків незалежно від їх розміру буде системною та постійною, повідомили в прес-службі НБУ.

Раніше повідомлялося, що вісім банків відсторонені від роботи на міжбанківському валютному ринку. Ще в 10 фінустанов направили аудиторів для перевірки їхнього стану (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 4.03).

***

НБУ приступил к формированию системы противодействия кибер-преступности.

Национальный банк Украины (НБУ) приступил к практической реализации инициативы Независимой ассоциации банков Украины (НАБУ) по созданию эффективной общегосударственной системы противодействия кибер-преступности в банковской сфере, сообщила пресс-служба НАБУ во вторник. «НБУ создал межведомственную рабочую группу по вопросам противодействия кибер-преступности в банковской системе Украины», – говорится в сообщении НАБУ со ссылкой на письмо регулятора.

Согласно сообщению, НБУ продолжает работу по реализации концепции «Противодействие кибер-преступности» в банковской сфере и созданию единой информационной базы банков на платформе НБУ. По данным НАБУ, в основной состав межведомственной рабочей группы включены

руководитель проекта НАБУ «Противодействие кибер-преступности» Т. Самсонюк, эксперт проекта, член комитета НАБУ по вопросам банковской инфраструктуры и платежных систем А. Кузьмина.

Помимо этого, для эффективного сотрудничества НБУ также пригласил к участию в рабочей группе специалистов управления по борьбе с кибер-преступностью МВД Украины.

По данным НАБУ, основными принципами работы базы являются доступ всех банков к информации; обезличенность информации в системе; сотрудничество НБУ с МВД и другими госструктурами в сфере действенных превентивных мер, осуществление которых не противоречит законодательству Украины (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua)*. – 2014. – 4.03).

***

Банкіри підвищують ставки, щоб не просто зупинити відплив ліквідності, а й повернути його назад. Про це пише «Комерсант-Україна».

Банки намагаються зупинити відплив внесків за допомогою своєї ключової ?«зброї» – підвищення депозитних ставок.

5 березня середня прибутковість річних гривневих внесків, згідно з українським індексом депозитів фізичних осіб (UIRD), уперше більше ніж за рік перевищила рівень 19 %, досягнувши 19,02 %. Останній раз ціна роздрібних ресурсів перевищувала цю позначку 4 лютого 2013 р. – тоді середня ціна депозитів становила 19,06 %. З початку року річний UIRD зріс на 1,36 процентних пункту. Більш помітно підвищився тримісячний UIRD – на 1,62 п. п., до 17,61 %.

Пік виведення вкладниками грошей з банків стався під час збройних зіткнень у Києві.

За даними голови Нацбанку С. Кубіва, за 18–20 лютого громадяни зняли з банківських депозитів 30 млрд грн – 7 % усього роздрібного портфеля.

Минулого тижня відплив коштів сповільнився, але продовжувався. Найближчим часом банкіри очікують припинення відтоку грошей, незважаючи на ризики ескалації військового конфлікту (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2014. – 5.03).

***

За січень 2014 р. обсяги реалізованих послуг у сфері комп'ютерного програмування та надання інших послуг у сфері інформатизації становлять 842,7 млн грн. Про це сказав голова Комітету Верховної Ради з питань інформаційних технологій та інформатизації В. Омельченко, повідомляє УНН.

«За офіційною інформацією, протягом 2013 р. обсяги реалізованих послуг у сфері комп'ютерного програмування та інших послуг у сфері інформатизації становлять 11,4 млрд грн, що на 17,5 % більше ніж у минулому році. Незважаючи на складну політичну ситуацію, січень 2014 р. також показав зростання обсягів ІТ-послуг. Протягом першого місяця року вони становили 842,7 млн грн, що на 42,3 % більше, ніж за аналогічний період 2013 р.», – зазначив В. Омельченко. Він також додав, що подальший динамічний розвиток ІТ-галузі можливий за умови конструктивного діалогу між представниками органів законодавчої та виконавчої влади, ІТ-бізнесу та громадськості (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 4.03).

***

Протягом 2013–2014 маркетингового року фактичні обсяги експорту зернових склали 24,7 млн т. Про це УНН повідомили у прес-службі Міністерства аграрної політики та продовольства.

За повідомленням, цей показник на понад 6,6 млн т більше, ніж за аналогічний період минулого року. Зокрема, у лютому аграрії відправили за кордон 2,8 млн т зерна, а з початку березня – 340 тис. т.

«Такі темпи повністю відповідають попереднім очікуванням Міністерства», – йдеться у повідомленні.

За розрахунками фахівців Мінагрополітики, станом на 3 березня на внутрішньому ринку в наявності було понад 28 млн т зерна, з яких пшениці – 9,6 млн т, ячменю – 3,8 млн т, кукурудзи – 13,5 млн т при потребі внутрішнього споживання у березні – червні поточного року у 11,9 млн т,

а також формуванні кінцевих запасів на рівні 7,6 млн т. При цьому орієнтовні можливості експорту у березні – червні очікуються у 8,7 млн т.

«Наразі зерновий ринок є активним, цінова ситуація – стабільною», – йдеться у повідомленні Міністерства.

Нагадаємо, раніше президент Української зернової асоціації В. Клименко заявляв, що Україна цього року експортує 32 млн т зерна (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 4.03).

***

Державний концерн «Укроборонпром» за підсумками 2013 р. отримав чистий прибуток у розмірі 475 млн грн. Про це повідомили в прес-службі концерну з посиланням на генерального директора «Укроборонпрому» С. Громова, пише «УНІАН».

«Чистий прибуток на підприємствах концерну становив 475 млн грн. Це недостатні обсяги, які в 2014 р. планується істотно збільшити», – цитує прес-служба С. Громова. За його словами, обсяги виробництва концерну в 2013 р. збільшилися на 24 % – до 13,2 млрд грн. При цьому обсяг реалізації продукції концерну в 2013 р. зріс на 14 % – до 14,7 млрд грн. «Збільшення сумарного виробництва досягнуто за рахунок зростання виробництва продукції на експорт на 52 % при зниженні в чотири рази виробництва озброєнь для ЗСУ. Водночас збільшення сумарного обсягу реалізації пов'язано із зростанням експорту на 33 %», – зазначив С. Громов (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 4.03).

***

Уряд Словаччини погодився на реверсивні поставки газу Україні, яка має продовжити курс на енергетичну незалежність від Росії шляхом реверсивних поставок газу з Європи.

Про це заявив комісар ЄС з питань енергетики Г. Оттінгер після засідання Ради ЄС на рівні міністрів енергетики 28 країн-членів, передає УНІАН.

За його словами, словацький уряд вирішив, що реверсивні поставки можуть йти зі Словаччини в Україну. Він також заявив, що мета не в тому, щоб відмовитися взагалі від російського газу, а щоб російський газ коштував стільки, скільки має коштувати. За його словами, 19 березня будуть переговори з українським міністром енергетики Ю. Проданом в Брюсселі.

«Це буде продовженням наших переговорів з Україною про підписання Меморандуму про порозуміння щодо реверсивних поставок газу з Європи Україні», – сказав Г. Оттінгер (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2014. – 5.03).

***

За результатами 2013 р. у Києві ввели в експлуатацію 1 млн 344 тис. кв. м загальної площі житла у багатоквартирних будинках, що на 15,9 % більше, ніж у 2012 р. Про це УНН повідомили в Головному управлінні статистики Києва. Усього у Києві прийнято в експлуатацію 1,5 млн кв. м, тобто у загальному обсязі багатоквартирні новобудови становлять 89,1 %. Загалом у новобудовах здали в експлуатацію 19 тис. 91 квартиру. Серед них переважають однокімнатні (45,0 % від їх загальної кількості), двокімнатні (31,2 %) та трикімнатні (18,8 %). Нагадаємо, Київ посідає перше місце серед регіонів України за рівнем прийняття в експлуатацію житлових будинків. За результатами 2013 р. ХК «Київміськбуд» звела понад 360 кв. м нерухомості (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua)*. – 2014. – 4.03).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Глава російського газового холдингу «Газпром» О. Міллер повідомив, що сумарна заборгованість України за газ на сьогодні становить 1 млрд 529 млн дол. Про це він сказав на зустрічі з прем'єр-міністром РФ Д. Медведєвим, передає УНН з посиланням на прес-службу уряду РФ.

«Заборгованість України за минулий рік не погашена, плюс накопичуються борги за поточні поставки. Не сплачені поставки газу “Газпрому” за січень, і вчора наші українські партнери поінформували про те, що вони не зможуть сплатити в повному обсязі постачання газу за лютий. Наприкінці минулого року була досягнута домовленість про те, що “Газпром” надає Україні знижку на газ. При цьому надання цієї знижки було обумовлено безумовним погашенням боргів за минулий рік і безумовною 100– відсотковою оплатою поточних поставок. На жаль, ми фіксуємо, що заборгованість за минулий рік не погашена», – повідомив О. Міллер.

Він зауважив, що якщо говорити про заборгованість минулого року, то Україною було погашено 1 млрд 300 млн дол.

«Це трохи менше 50 % боргу. Сумарна заборгованість України за газ сьогодні становить 1 млрд 529 млн дол. У цих умовах, коли Україна не виконує своїх зобов’язань, не виконує тих домовленостей, які були досягнуті під час підписання доповнення до контракту з надання знижки, “Газпром” прийняв рішення не продовжувати дію знижки з початку наступного місяця», – резюмував О. Міллер (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 4.03).

***

Евросоюз пообещал помочь Украине выплатить около 2 млрд дол. задолженности, которую она имеет перед «Газпромом». Об этом заявил комиссар ЕС по энергетике Г. Оттингер, сообщает АРР. По словам Г. Оттингера, выплаты по долгам являются важной частью пакета помощи Украине от Еврокомиссии. Ранее стало известно, что «Газпром» с апреля этого года отменяет льготы на поставку газа Украине. Решение было вызвано тем, что задолженность страны в лице ее газового монополиста «Нефтегаза» продолжает накапливаться, а текущие платежи идут с задержками (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 5.03).

***

Депутат Верховной Рады В. Немилостивый предложил парламенту подумать над обращением к Международно-

му валютному фонду и другим кредитным организациям о списании части государственного долга.

«Я предлагаю, чтобы мы немедленно приняли постановление, или заявление парламента, обратились к Международному валютному фонду, к Парижскому клубу кредиторов с тем, чтобы нам списали часть государственных долгов, а часть реструктуризовали», – заявил он на заседании Рады.

При этом В. Немилостивый отметил, что освободившиеся средства можно было бы направить на неотложные нужды государства. Внешний долг Украины по состоянию на начало этого года составлял 27,9 млрд дол., из них 19,3 млрд дол. – это публичные долги в виде государственных облигаций. Около 7,7 млрд дол. Украина должна Европейскому банку реконструкции и развития, Европейскому инвестиционному банку, Международному банку реконструкции и развития и Международному валютному фонду. 910 млн дол. составляет долг государства перед Россией, Японией, США и Германией. Напомним, что в Украине работает миссия МВФ, от визита которой во многом зависит, получит ли Украина 15 млрд дол. помощи (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 4.03).

***

В течение двух лет Украина должна рассчитаться по валютным обязательствам на сумму 19 млрд дол. Об этом сообщил экономический эксперт Л. Шавалюк в эфире программы «Экономический круг» Киевской государственной региональной телерадиокомпании – Центральный канал.

«В 2014 г. Украина должна выплатить 9,7 млрд дол. по валютным обязательствам, включая валютные ОВДП. В 2015 г. – это 9,3 млрд», – отметил С. Шавалюк.

По его словам, большая часть средств будет потрачена на рефинансирование долгов (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 5.03).

***

Вероятность дефолта Украины минимальна, несмотря на сложную ситуацию в государственных финансах

и валютных резервах страны. Об этом говорится в сообщении отдела стратегического планирования UniCredit Bank.

«Мы считаем минимальной вероятностью такого развития событий, учитывая, что валютных резервов страны по-прежнему достаточно для удовлетворения прямых государственных иностранных обязательств в 2014 г. В то же время МВФ, ЕС и США делают серьезные сообщения о возможной финансовой помощи, которая может в значительной мере превзойти российский антикризисный пакет декабря 2013 г.», – сказано в нем. При этом аналитики подчеркивают, что программа нового правительства может обеспечить быстрый выход Украины из экономического кризиса.

«Несмотря на утверждения, что нынешнее правительство будет функционировать как временное до президентских выборов 25 мая 2014 г., пункты программы нацелены на гораздо более длительный срок, и, скорее всего, отражают стратегическое видение нового парламентского большинства», – отмечается в сообщении.

В банке считают, что успех программы будет зависеть от способности правительства и парламента быстро обеспечить стабильность и политическую поддержку по всей стране.

Напомним, что уже в ближайшее время Украина может получить 3 млрд дол. от МВФ, а в целом размер программы должен составить не менее 15 млрд дол. (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2014. – 5.03).

***

На начало 2014 г. украинский бизнес задолжал украинским дочерним структурам российских банков около 10 млрд дол.

В частности, по итогам IV квартала юрлица были должны Проминвестбанку (ПИБ, дочерний ВЭБу) 28,2 млрд грн (2,9 млрд дол.), украинскому Сбербанку – 24,66 млрд грн (2,5 млрд дол.). «ВТБ Украина» местные предприятия задолжали 15,68 млрд грн (1,61 млрд дол.), «дочкам» Альфа-банка – 15,4 млрд грн (1,58 млрд дол.), Газпромбанка – 8,18 млрд (800 млн дол.), Банка Москвы – 1,69 млрд

(170 млн дол.), Петрокоммерца – 619,3 млн (63,5 млн дол.). Объем долгов с начала года возрос, утверждают банкиры. Так, в ВЭБе уточнили, что на 1 февраля они составили 3,5 млрд дол.

Источники «Коммерсанта» в ВЭБе и ВТБ уверяют, что все кредиты дочернего банка на Украине «обеспечены залогами на 100 %», часть находится на балансе материнских банков. Один из собеседников «Ъ» говорит, что как обеспечение банки получали акции, доли в холдинговых компаниях и недвижимость. «Велика вероятность, что на фоне преддефолтного состояния Украины банки начнут обращать взыскания на предмет залога. В группе риска – бизнесмены, вынужденные покинуть территорию Украины, как это было с владельцами Одесского НПЗ», – волнуется украинский топ-менеджер.

Информацию о своих украинских заемщиках в банках не раскрывают. В ВЭБе «Ъ» только уточнили, что речь идет о «предприятиях, входящих в топ-100 украинского бизнеса». В Банке Москвы (Украина) говорят, что работают в основном со средним и малым бизнесом. Среди клиентов Сбербанка есть, например, «Укравтодор» и Украинские железные дороги, но они брали кредиты в материнском банке, знает источник «Ъ», близкий к нему. В банке эту информацию не комментируют. Часть сделок госбанков в Украине относится к разряду политических, заключались они в рамках межгосударственных проектов, и акции в таких случаях в залог не передавались (*Главком (<http://glavcom.ua>). – 2014. – 5.03*).

***

Продажи автотранспортных средств всех типов в Украине в январе – феврале текущего года сократились на 28 % по сравнению с аналогичным периодом 2013 г. – до 32,535 тыс. штук. Об этом сообщили в пресс-службе ассоциации автопроизводителей «Укравтопром».

«Такое падение было сформировано снижением продаж в коммерческом и автобусном сегментах авторынка, где спрос на транспорт снизился на 76 и 29 % соответственно. В то же время продажи легковых автомобилей за январь – февраль увеличились на 5 %», – говорится в сообщении.

Согласно сообщению, продажи автомобилей в феврале текущего года также сократились по сравнению с февралем прошлого года – на 24 %, до 18,288 тыс. единиц. Из них продажи легковых автомобилей за указанный период составили 15,625 тыс. единиц, что на 11 % больше февраля прошлого года.

При этом продажи новых автомобилей за указанный период составили 89 % от общего показателя.

Автомобильный рынок Украины, включая объем регистраций сделок с легковыми и коммерческими автомобилями, в 2013 г. по сравнению с 2012 г. сократился на 4,5 % – до 347 тыс. единиц (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 5.03).

***

Украинские магазины массово страдают из-за нестабильности гривны.

Из-за падения спроса на товары магазины все чаще не могут заплатить за аренду, пишет газета «Сегодня». Из-за падения гривны розничные торговые сети, у которых ставка аренды привязана к доллару, испытали сложности с оплатой.

«У нас такие условия прописаны в договорах аренды примерно у половины магазинов сети. Поэтому со второй половины февраля мы начали рассылать письма арендодателям с просьбой о пересмотре ставок аренды», – отмечает директор по развитию продуктовой сети «Фуршет» Р. Курицкий.

Ритейлеры по продаже одежды и обуви предприняли аналогичные шаги.

«Мы вели переговоры о пересмотре ставок еще в конце прошлого года. Но в этом году ситуация на рынке кардинально изменилась, и мы начали переговоры по новой», – говорит операционный директор Zeebra Г. Шалдырван.

На платежеспособности ритейлеров сказывается снижение продаж. Политический кризис и постоянные колебания курса доллара заставляют население экономить на покупках.

Г. Шалдырван добавляет, что в их сетях в феврале продажи снизились на 20 % по сравнению с февралем 2013 г., а за последние четыре дня – на 40 %. На снижение потребительско-

го спроса также влияет и повышение цен на товары, которые ввозятся в страну.

«Мы вынуждены повышать цену из-за девальвации. На прошлой неделе мы повысили стоимость товаров в наших магазинах на 10–15 %», – говорит генеральный директор группы компаний «Ультра» А. Макаров.

Участники розничного рынка отмечают, что сейчас арендодатели в основном готовы пересмотреть ставки аренды (*Hronika.info* (<http://hronika.info/ekonomika/16277-ukrainskie-magaziny-massovo-stradayut-iz-za-nestabilnosti-grivny.html>). – 2014. – 5.03).

***

Європу очікує уповільнення темпів зростання заробітних плат.

Про це йдеться в прес-релізі міжнародної консалтингової компанії Nau Group. Посилаючись на дані свого останнього прогнозу по заробітних платах, компанія відзначає, що в 2014 р. спостерігається зниження темпів підвищення заробітних плат в Європі. «Очікується, що у співробітників регіону середнє підвищення заробітних плат становитиме 3,1 %, що на 0,2 % менше, ніж прогнозувалося в минулому році», – йдеться в прес-релізі.

Як наголошується, в країнах Східної Європи як і раніше буде спостерігатися позитивна динаміка підвищень заробітних плат. У Румунії – 5 %, Болгарії – 5 %, Естонії – 3,2 %. У цих країнах низький рівень інфляції. Такі підвищення характерні для цих країн уже багато років.

Водночас підвищення заробітних плат на ринках розвинутих країн Європи, таких як Німеччина, Франція і Великобританія, залишаться помірними. «У співробітників британських компаній темпи підвищення заробітних плат будуть менше середніх – 2,5 %, з 2013 р. відбулося пониження на 0,5 %. У Франції в наступному році підвищення заробітних плат також становитиме 2,5 % – це на 0,1 % менше, ніж у минулому році», – йдеться в прес-релізі. Якщо розглядати тенденції оплати праці в іншій частині Європи, південь досі відчуває

наслідки фінансової кризи. Працівники Греції не можуть розраховувати на підвищення заробітних плат у наступному році; в Португалії (0,8 %) та Іспанії (1,1 %) будуть найнижчі підвищення заробітних плат по регіону, без будь-яких поліпшень з року в рік.

В Ірландії, у якій за три попередні роки підвищення заробітних плат взагалі не спостерігалось, згідно з останніми даними в звітах Нау Group, з'явилися перші позитивні ознаки того, що країна виходить з економічної кризи – зростання підвищень заробітних плат становитиме 0,8 % (**Інтернет-портал державної служби зайнятості України** (<http://www.dcz.gov.ua>). – 2014. – 4.03).